

Zestien stemmen beslissen kringverkiezingen Eerste vrouwelijke preses bij Ekonomika

Naar jaarlijkse traditie werd in de week na de paasvakantie een nieuw Ekonomika-presidium verkozen. Negen ploegen vochten een spannende kiesstrijd uit, die uitmondde in een zeer nipte overwinning van 'Route 66', de ploeg van Eva Follet. Ploeg Spirit strandde op een ondankbare tweede plaats.

Dit jaar waren er maar liefst negen kandidaat-presessen die met hun ploeg naar de gunst van de ruim 3200 stemgerechtigden dongen, waaronder zeven minder serieuze kandidaturen en twee bloedsrieuze. Het vorige presidium, ploeg Mercuur, was vast van plan de huidige coalitie verder te zetten onder het in Ekonomika geveerde motto, 'Geld is geen probleem'. 'Ploeg Wabbit' (een konijn met spwaakgebuek) probeerde vooral de flaporen in het handelskot te bekoren, terwijl 'Ploeg Solo' al tevreden was met zijn eigen stem aangezien kandidaat-preses Steven De Boeck deze week een staatsgreep plant. 'Ploeg Krishna' probeerde het met een nieuwe invulling van de 'K' van KU Leuven, 'Ploeg Haar Af' met nieuwe kapsels en 'Ploeg Wodka' met de nodige liters sterke drank. 'Ploegje stoei' bleek uiteindelijk de populairste lolploeg. Vooral met de zeer geslaagde lingerie-show op dinsdagavond kon deze meisjesploeg een groot aantal kiezers

verleiden. Twee ploegen speelden mee voor de overwinning. 'Ploeg Route 66' wilde graag overkomen als revolutionaire, creatieve bende die met veel nieuwe ideeën zoveel mogelijk ekonomen wil bereiken. Meest in het oog springend was de voorgestelde verruiming van het presidium van elf tot twaalf leden door het creëren van een bijkomende postlogistiek. Met een vrouwelijke kandidaat-preses bespeelde deze ploeg bovendien handig de feministische frustraties van 65 jaar Ekonomika zonder vrouwelijke preses. 'Ploeg Spirit' bestond — meer dan zijn concurrent — uit studenten die als medewerkers in de voorbije jaren veel ervaring hebben opgedaan. Onder leiding van Joos Verstraete wilden zij dan ook vooral de succesvolle lijn van de voorbije jaren doortrekken met speciale aandacht voor het afnemende studentenaantal en de moeilijker bereikbare studenten.

Neukom

De kiesweek werd ingezet met de plak op maandagavond. Ongeveer tweehonderd studenten probeerden Leuven voor hun ploeg te veroveren met affiches, waarna de eerste gratis vaten in de Dulci de nodige energie moesten leveren voor een intense kiesweek. Het stadsbestuur bleek dit jaar vrij mild in het ter beschikking stellen van lokaties. 'Route 66' kreeg het Ladeuzeplein ter beschikking om met de hulp van een twintigtal para's een 'death ride' of paragliding te organiseren vanaf de toren van het bibliotheekgebouw, meteen goed voor voorpagina's in de nationale pers. 'Ploeg Spirit' mocht in het stadspark een ezelokos organiseren en er een kraan neerpoten om er eveneens een glijding op te bouwen.

Woensdagmiddag was de Dekenstraat zoals elk jaar het centrum van alle activiteiten. Met behulp van kilo's natuursponsoring, liters bier en zo's spektakulair mogelijke activiteiten probeerde elke ploeg aan de deur te kloppen. De jaren heen gegroeide verwachtingen te beantwoorden. Het uitdelen van natuura-artikelen zorgde eerder die

dag in Super City bovendien voor een insidentje met de dekaan van de fakulteit rechten, die weigerde les te geven in de rommel achtergelaten door de ploegen na hun jaarvoorstelling. Een lovenswaardig initiatief die dag was de stageburen van 'Spirit'. De campagne werd afgerond met een nogal mak kiesdebat en een drukbevolkte kiesvul in zaal Corso.

Ondanks alle geruchten lagen de budgetten van de twee ernstige ploegen niet hoger dan de vorige jaren. Eerder intengendeel. Na vier à vijf maanden dag in dag uit bedrijven vastklampen om geld los te krijgen, kwamen ze elk tot een budget van 2 à 300 000 cash. De natuursponsoring bestaat vooral uit overschotten die bedrijven niet meer via de normale distributiekanaalen verspreid krijgen vóór de vervaldatum. Zo waren er dit jaar bijvoorbeeld enkele honderden liters fruitsap te krijgen. Anderzijds vormden 3200 studenten ook een makkelijke markt om een produkt te lanceren of te promoten.

Het tellen van de stemmen gebeurde bij Ekonomika op een kieskantus op donderdag. In aanwezigheid van ruim vijfhonderd studenten en een tiental oud-presessen werden onder het deskundig toezicht van het neukom (het neutraal comité) de ruim 1600 (!) uitgebrachte stemmen geteld. Meer dan de helft van de ekonomiestudenten, de Ekonomikaleden-erelieden hadden gedurende de dag hun stem uitgebracht — een zelden geziene gebeurtenis. Reeds van bij het begin was de spanning te snijden ondanks de pogingen van de ploegen om al zingend hun nervositeit te verbergen. De uitslag was niet te

vervolg op pag. 5

De nieuwe preses is een vrouw, de oude niet. (foto Joris Vandenhoutte)

Algemene vergadering over inspraak en stemrecht Treden hogeschoolstudenten toe tot Loko?

Op dinsdag 25 april wordt er op een open algemene vergadering beslist of de Leuvense hogeschoolstudenten inspraak en stemrecht krijgen binnen de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko). Momenteel zijn er op de vergaderingen en activiteiten van Sociale Raad, Sportraad en Kultuurraad vaak al vertegenwoordigers van de hogescholen aanwezig. Die studenten hadden tot nog toe alleen spreekrecht, maar willen nu ook stemrecht.

Dat het debat over inspraak van hogeschoolstudenten niet nu komt is geen toeval. Het afgelopen jaar was historisch voor de hogescholen. Het nieuwe hogeschooledecreet zorgde eindelijk voor subsidiëring van de sociale sektor en studentenspraak, maar zette daarnaast de deur open voor inschrijvingsgelden van 18 000 frank. Vroeger waren de Leuvense hogescholen al betrokken bij activiteiten van Kultuur- en Sportraad, maar door het hobudecreet kwam er dit jaar een dimensie bij. Zowel de studenten van Groep T als van de katholieke hogescholen stuurden dit jaar afgevaardigden naar Sociale Raad. De Leuvense hogescholen participeren dit jaar immers mee in de sociale sektor van de KU Leuven. Een regionale sociale sektor lijkt niet ver meer weg, enkel de inspraak van de hogeschoolstudenten binnen Loko hinkt achterop.

Over stemrecht binnen Sociale Raad verschillen de meningen voorlopig nog. Groep T wil zo snel mogelijk stemrecht op Sociale Raad, terwijl de KHL liever nog een jaar de kat uit boom kijkt. De overeenkomsten in de sociale sektor (Alma en studentenvoorzieningen) tussen de KU Leuven en de hogescholen zijn immers afgesloten voor een proefperiode van

Proefperiode

Leuven telt ongeveer 6000 hogeschoolstudenten. Iets meer dan duizend hiervan studeren voor industriële ingenieur (Groep T), de Katholieke

Hogeschool Leuven (KHL) — die begin maart werd opgericht — overkoepelt nog zes kampussen met in totaal 4300 studenten. Het overleg beperkt zich voorlopig tot deze twee groten. De overige hogeschoolstudenten zitten verspreid over enkele kleinere scholen zoals het Lemmensinstituut en Readoptatiewetenschappen. De hogeschoolstudenten hebben zelf al een duidelijk beeld over hoe de inspraak binnen Loko er moet uitzien. Zowel vanuit Groep T als vanuit de KHL is men erop gebrand stemrecht in kultuur- en sportraad te krijgen.

Over stemrecht binnen Sociale Raad verschillen de meningen voorlopig nog. Groep T wil zo snel mogelijk stemrecht op Sociale Raad, terwijl de KHL liever nog een jaar de kat uit boom kijkt. De overeenkomsten in de sociale sektor (Alma en studentenvoorzieningen) tussen de KU Leuven en de hogescholen zijn immers afgesloten voor een proefperiode van

vervolg op pag. 3

Shell in Nigeria

Ongeveer twee en een halve maand geleden berichtte het BRTN-radiojournaal dat in Nigeria tweeduizend leden van de Ogoni-stam zouden zijn vermoord omdat ze zich verzetten tegen de oliewinning in hun gebied. Bovendien zou het leger die slachting uitgevoerd hebben in opdracht van het oliebedrijf Shell. In januari '93 had het Ogoni-protest namelijk zo'n vorm aangenomen dat Shell bijna alle personeel uit hun gebied had moeten terughalen. Enkele maanden later kreeg de militaire administrateur van dat gebied een memo met de opdracht ervoor te zorgen dat de oliemaatschappij door kon gaan met boren.

Deze week belicht Veto het hele konflikt tussen Shell en de Ogoni. Het is geweten dat multinationals, zoals Shell, het in ontwikkelingslanden met de milieuwetgeving niet erg nauw nemen, als zo'n wetgeving daar al bestaat. Lucht, bodem en rivieren zijn zwaar vervuurd, terwijl de plaatselijke bevolking er moet leven van visvangst en de groenten die ze verbouwen op hun lapje grond. Grote stukken van het regenwoud worden weggekapd door verkenners op zoek naar nieuwe olie. Shell beloofde de Ogoni drie procent van de olie-inkomsten. Die hebben ze nog steeds niet gekregen.

Dat de impact van haar bedrijvigheid Shell niet erg populair maakt bij de bevolking, leidt er dan weer toe dat men gemakshalve zaken als mensenrechten wel eens over het hoofd ziet. Dorpen worden verwoest, mensen vermoord. U leest er alles over op pagina's 8, 9 en 10.

BINNENIN

Alterfin 2

Voor al wie de kleine lettertjes (zie boven) van zijn bankier niet langer vertrouwt, is er nu een etisch verantwoord manier van bankieren. Je wordt nauwkeurig op de hoogte gehouden van al het goeds dat met je spaarcentjes gebeurt. Eerst zien en dan geloven, zei de blinde Burundees. Alterfin zegde hem prompt een steunprogramma toe.

VTK 3

Terwijl Chirac en Balladur in alle vriendschap elkaars strot afbeten en elkaar zelfs beschuldigen van de produktie van de nieuwe cd van David Shea, hield ook het VTK bloedstollende verkiezingen. Wie durft dan nog verbaasd opkijken mocht Lionel Jospin de nieuwe President de la République worden?

Peersens 7

Wa was da mé de Rousseau, de Rousseau, de Rousseau? De Puttemans van Wallonië achtte het te warm om 42 kilometer door Rotterdam te hossen en vleide zich gemakkelijk op een terrasje achter een heerlijke Isostar. Veto deed insgelijks, zij het achter iets met een schuimkraag, en het interview werd vooral een *doorinterview*. Die milks-hake heeft wel gesmaakt.

Bloewe Maandag Die speelt

VRIJEN MET DIEREN

auteur en regie: Stany Crets
 met: Jan Declair, Els Dottermans, Karlijn Slegghem, Peter Van den Begijn en Erik Van Herreweghe

'En hoe dat 't was. Vrijen met een varken. Ge zijf nog ne profieren boer dan ik dacht. Ge moet met de waerheid antwoorden. Da zijn de spelregels. Dikke Garda is een beest. Hebt ge ooit al eens met een beest gevrejen? Ik bedoel een dier, hé. Hebt ge ooit al eens een kat een tong gevreesd? Hebt ge al eens een klekken gevindert? Hebt ge al eens op een scharp gevreesd? Hebt ge al ne vis afgezogen? Met uw bloot lijf op een koel gelegen?'

STADSSCHOUWBURG LEUVEN
 2, 3 & 4 mei - 20.00 u
 Res. 016/22.21.13

(advertentie)

Alterfin: investeren in een duurzame ontwikkelingsamenwerking

Vroeger spaarden we zilverpapier

Weinig mensen lijken zich af te vragen wat de bank waaraan ze hun spaarcenten toevertrouwen, met hun geld doet. Wordt het geïnvesteerd in milieuvriendelijke bedrijven, in de wapenindustrie of in dieer noch mens ontziende multinationals? Mogelijk. Maar er bestaat ook zoiets als 'etisch bankieren'. Sommige banken, zoals de HBK Spaarbank en de Triodos Bank, verbinden zich ertoe de spaargelden die te hunner beschikking worden gesteld enkel te investeren in projecten die mens, natuur of cultuur ten goede komen. Zo is er ook 'Krekelsparen' van Netwerk Vlaanderen in samenwerking met ASLK. En in januari van dit jaar werd Alterfin opgericht. Alterfin staat voor "alternatief financieren" en investeert in gezonde economische ontwikkelingsamenwerking.

Alterfin is een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, opgericht door het Nationaal Centrum voor Ontwikkelingsamenwerking (NCOS), acht niet-gouvernementele organisaties (NGO's) en twee banken (HBK-spaarbank en Triodos Bank). Ze zegt te willen "bij-

dragen tot de uitbouw van lokale, duurzame financieringsorganisaties". Alterfin is géén nieuwe vzw, maar een financieel economische instelling, die totaal onafhankelijk is van giften en overheids subsidies. Ze funktioneert als een bank, en biedt, in Vlaanderen, een alternatief voor de 'gewone' bankinstellingen.

drus vennoot worden bij Alterfin, die zorgen voor het geld dat wordt geïnvesteerd in ontwikkelingsamenwerking.

De spaarder garandeert dus het bestaan en de werking van Alterfin, de vennoot zorgt voor het kapitaal waarmee het doel van Alterfin wordt bewerkstelligd. De vennoot wordt ook op beleidsvlak betrokken bij Alterfin. Eenmaal per jaar komt de Algemene Vergadering samen. Naast stemrecht hebben alle vennoten inzage in de jaarrekening, het jaarverslag en het verslag van de bedrijfsrevisoren. Particulieren zowel als rechtspersonen (vzw's, bvba's en dergelijke) kunnen vennoot worden bij Alterfin. Voor particulieren kost een aandeel 2500 frank. Rechtspersonen betalen 10000 frank voor een aandeel, en moeten er minstens tien kopen. Die aandelen geven recht op een jaarlijks dividend, maar enkel indien de Algemene Vergadering beslist een dividend uit te keren. Momenteel is het dan ook nog niet rendabel zich aandelen van Alterfin aan te schaffen. Ten vroegste binnen drie jaar wordt het eerste dividend uitgekeerd.

Op het ogenblik bedraagt het vennootschapskapitaal zo'n 25 miljoen. Er kan echter een stuk méér worden geïnvesteerd dan die 25 miljoen. Het 'maatschappelijk kapitaal' wordt namelijk eerst gebruikt om meer middelen te vrij te maken. Zo stelt de Triodos Bank een bedrag beschikbaar dat even groot is als het vennootschapskapitaal. En dikwijls kan er ook nog bij kredietinstellingen in het Zuiden geleend worden. Lokale banken die weigerachtig staan tegenover kleinschalige initiatieven van eigen bodem willen vaak wél lenen aan een organisatie als Alterfin. Alterfin stelt dat "er voor elke frank maatschappelijk kapitaal tot vier frank kan worden geïnvesteerd in de duurzame ontwikkeling van het Zuiden."

Waterpompen

Een vrij waardevol alternatief, zo blijkt. De klant wordt er erg korrekt behandeld. Alle verrichtingen zijn gratis en ook rekeninguittrekels worden gratis thuisgestuurd. Bovendien worden alle opvragingen en stortingen gevaluteerd op de dag dat die verrichtingen worden uitgevoerd. De meeste banken berekenen de interesten volgens het systeem van tweewekelijkse valuterings. Dat wil zeggen dat als een bedrag wordt gestort op bijvoorbeeld de achtentiende, de spaarder er pas interest op krijgt vanaf het begin van de volgende maand. Wordt een geldsom opgevraagd op die achtentiende, of later, dan stopt de interestberekening op de vijftiende van dezelfde maand. Het lijkt ingewikkeld, maar het komt er op neer dat het zelfde geld minder opbrengt bij banken die niet met dagvaluterings werken (wanneer men rekent met dezelfde interest) dan bij banken die dat wel doen. Ten slotte geeft een Noord-Zuid Spaarrekening een netto interest. Er hoeft dus niet te worden voldaan aan allerlei ingewikkelde regels in verband met getrouwheids- of aangroepremies.

Ook in de Derde Wereld werkt Alterfin als een bank. Ze schrijft bijvoorbeeld leningen uit aan volgens haar waardevolle economische projecten. Omdat Alterfin geen winst hoeft te maken kan dat geld worden geleend tegen een rentevoet die stukken gunstiger is dan die van lokale kredietinstellingen. Het aantal projecten dat Alterfin op die manier kan steunen is natuurlijk beperkt. Enkel economische — wat wil zeggen winstgevend — projecten komen in aanmerking. Geen waterpompen en dergelijke dus, maar ondernemingen die na verloop van tijd op eigen kracht kunnen verderwerken. Zo'n onderneming kan bij Alterfin een aanvraag indienen. Die wordt dan behandeld door het kredietcomité dat bestaat uit NGO-verantwoordelijken, academici en bankverantwoordelijken. Op die manier worden zowel de bedrijfs-economische aspecten als de 'ontwikkelingswaarde' van het initiatief onder de loep genomen.

Bodem

De eigenlijke werking van de organisatie is niet zo eenvoudig als op het eerste gezicht lijkt. Om te beginnen is Alterfin geen echte bank. Ze beheert hier in Vlaanderen het spaargeld niet zelf. Alterfin geeft de bedragen van de 'Noord-Zuid' rekeningen integraal door aan de Triodos Bank. Op de door Alterfin aangebrachte spaargelden betaalt Triodos een commissie, waarmee Alterfin haar werking bekostigt. Het kapitaal dat gebruikt wordt voor de kredietfinanciering in het Zuiden is bijgevolg niet afkomstig van de spaargelden maar wordt verzameld via investeringen. Alterfin verkoopt aandelen. Het zijn de personen of organisaties die zulke aandelen kopen en die

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Alterfin is geen bodemloze put

(foto Dirk Bernard)

Nieuwsbrief

Elke spaarder of vennoot heeft het recht te weten op welke manier geïnvesteerd wordt in de ontwikkeling van het Zuiden. Om de drie maanden stuurt Alterfin een nieuwsbrief, geheel gratis natuurlijk, naar al zijn spaarders en vennoten. In die brief vindt men volgens Alterfin alle informatie over nieuwe investeringen en krijgt men bovendien een stand van zaken van de lopende dossiers. De bedoeling van de nieuwsbrief is de spaarders en vennoten betrokken te houden bij de werking van de organisatie.

Alterfin staat duidelijk voor een nieuwe vorm van ontwikkelingsamenwerking. Ze stappen af van giftfinanciering, die te dikwijls financiële afhankelijkheid in de hand

werkt. Het systeem van leningen moet een groeiende onafhankelijkheid stimuleren. Het is bovendien eigen aan een lening dat het geld wordt teruggegeven, dat het kan worden geherinvesteerd, en dat de Derde Wereld dus geen bodemloze put blijft. Met het oprichten van organisaties als Alterfin lijkt de ontwikkelingsamenwerking uit het slop te raken. De crisis in de NGO-wereld ("hulp helpen niet, integendeel") krijgt een positief gevolg.

Toch blijft traditionele ontwikkelingshulp, onder de vorm van giften, de enige methode voor projecten op

vlak van gezondheidszorg, emansipatie, onderwijs of cultuur. Maar als Alterfin, en misschien in de toekomst meer dergelijke organisaties, voor ontwikkeling op economisch vlak zorgen, kunnen de ngo's meer geld besteden aan de niet-winstgevende sectoren. En zou dit in Vlaanderen nieuwe initiatieven op alle vlakken voor vooruitgang zorgen.

Ineke Le Compte
Jos Leurs

Voor meer informatie: Alterfin cvba,
Vlasfabriekstraat 11, Brussel, tel. 02/
538.58.62, fax 02/538.37.90

"Muzikale opwinding" in het Stuc

Muziek maken bij films lijkt in deze postmoderne tijden nogal hip te zijn. Jazzgitarist Bill Frisell doet het met Buster Keaton, het Gentse avant-gardecollectief Fukkeduc tript op "Das Kabinet des Dr. Caligari", het Blindman Quartet geilt op Japanse films en een zekere David Shea gaat vreemd met Godard, Sam Fuller en Hong Kongfilms. Vermits het Stuc al jaren klaar komt op muziek van John Zorn, werd Zorndismissie David Shea in het Stuc-boekje stante pede tot "één van de meest opwindende muzikale ontdekkingen van de voorbije jaren uit de Newyorkse avant-garde scene" gebombardeerd.

Grote voorbeeld John Zorn is inderdaad één van de meeste opwindende avant-gardemuzikanten: hij beweegt zich op de meest uiteenlopende jazzterreinen: van metaljazz met Naked City of free jazz met Massada tot de joodse klezmer. Van poulaïn Shea kan dit echter bezwaarlijk gezegd worden. Terwijl ook de andere muzikanten uit de Zornstal, zoals drummer Joey Baron, bassist Fred Frith of cellist Tom Cora bijgevolg geven van muzikale veelzijdigheid, kan er bij Shea nog amper van muziek worden gesproken. Met behulp van een sampler knipt en plakt de man zich een klankenhoop bij elkaar die dan trots op cd gezet wordt. "Een niet-lineaire manier van met muziek omgaan," noemt Stuc-dramaturg Herman Asselberghs het in Andere Sinema.

Ondanks de sample-aanpak is Shea volgens Asselberghs geen techno-freak maar wel een "muzikant in hart en nieren, vertrouwd met compositie en improvisatie, die met gemak elektronika combineert met akoestische instrumenten en met platenspelers als het moet". Ondanks dat "muzikaal gevoel" valt een compositie van Shea moeilijk te onderscheiden van het geluid dat je krijgt bij het langzaam heen en weer glijden tussen radio Scorpio (106 FM) en radio 3 (90 FM) — met het nodige ruis vanden — en een luide buur die net hetzelfde doet tussen radio Happy en Studio Brussel. Shea stapelt klanken (akoestische en elektronische) en stijlen (rock, jazz, klassiek, ...) op elkaar met het hierboven beschreven resultaat. Het is de eerste keer sinds jaren dat het Stuc muziek brengt. Hopelijk is dit niet de muzikale weg die het kunstencentrum wil inslaan.

Shea's klankcreaties kunnen duidelijk niet op zich staan. In het Stuc brengt Shea twee nieuwe solo-komposities. Zowel bij het componeren als bij het spelen maakt hij gebruik van videofragmenten. Het ene stuk is losjes gebaseerd op Jean-Luc Godards "Alphaville", maar verwijst evenzeer naar legendarische science fiction- en film noir-televisiefuiletons uit de jaren '60 als "The Twilight Zone", "Outer Limits" en "The Prisoner". Het andere stuk is gebaseerd op fragmenten uit de Hong Kong-films van John Woo, Tsui Hark en King Hu en op de boeddhistische mythologie.

Shea 'speelt' op woensdag 26 april om 20.30 u in het Stuc. Kaarten kosten 200/300 fr.

(pvr)

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
☎ 016/22.44.38
☎ 016/22.01.03

Kolofon

Jaargang 21
nr. 28
24 april 1995

Ver. uitg. Peter Van Rompaey,
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
E-mail:
veto@tristan.arts.kuleuven.ac.be
Internet-Veto: http://www.arts.
kuleuven.ac.be/projects/
veto.html
Hoofdredactie:
Kris Jacobs
Redaktiesekretaris:
Peter Van Rompaey
Redactie: Karel De Weerd, Henk
Dheedene, Bart Eeckhout,
Serge Franchoo,
Martijn Graumans,
Kristien Michiels,
Joris Janssens

Doka: Dirk Bernard, Kristof
Braekeleire, Karel De Weerd,
Joris Docx, Joris Vanden Houtte

Tekeningen: Peter Van Rompaey

Medewerkers: Anniemee Deckx,
Filip De Keukeleere, Ilse
Frederickx, Stijn Huisystruyt,
Ineke Le Compte, Jos Leurs,
Tom Peeters, Tijl Vanbrabant,
Koen Vanneste, Axel Verstraël

Layout en Vormgeving: Henk
Dheedene, Bart Eeckhout,
Martijn Graumans,
Kris Jacobs,
Joris 'kef' Janssens,
Ineke Le Compte,
Hans Vandenaabeele,
Joris Vanden Houtte,
Peter Van Rompaey

Dtp: Filip De Keukeleere,
Jos Leurs

Assistent-eindredacteuren: Bart
Eeckhout, Ineke Le Compte

Eindredactie: Martijn Graumans
en Kris Jacobs

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Artoos (Kampenhout)
Opplage 9000 eksemplaren
ISSN-nummer 0773-5162

Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studen-
ten: 350fr; buitenland: 600fr;
steun vanaf 1000fr;
over te schrijven op
rek. nr. 001-959719-77

Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om
15.00u

Het hoeft geen betoeg dat het rectoraat een ambt is van het allerhoogste belang. Niet alleen heeft de rector een beslissende stem in het universiteitsbeleid, hij moet ook over voldoende prestige beschikken om in het maatschappelijk debat mee te spreken. Daarom is het noodzakelijk kritisch de ideeën te becragen van de vier rector-kandidaten, uit wie deze maand de man gekozen zal worden die de volgende vijf jaar aan het hoofd van de KU Leuven zal staan. Uit de debatten waarin zij zichzelf presenteren, wordt hij echter nauwelijks wijzer. De kandidaten, die er zich van bewust zijn dat een te duidelijke profilering hen vooral stemmen kost, hielden zich bij belangrijke thema's meestal op de vlakke.

Een niet altijd even gelukkige uitzondering hierop vormt Désiré Collen. Zijn retorische ondergang tijdens de verkiezingscampagne een ware gedaantewisseling. Op het studentendebat had hij nog geen problemen met de democratisering van het onderwijs zoals die door de studentenbeweging wordt begrepen. Een week later bevestigde hij zowat het tegendeel door te stellen dat deze universiteit beter zo'n zeventienduizend studenten minder zou tellen. De — foute — redenering luidt dat democratisering, te verstaan als financiële en socioculturele drempelverlaging zodat iedereen die dat wil ook werkelijk naar de universiteit kan, contraproductief zou werken. Zulke maatregelen zouden leiden tot devaluatie van het onderwijsniveau en bijgevolg ook van het diploma. Hierdoor zouden degenen die het zich kunnen permitteren uitwijken naar de overzeegen (buitenlandse) prestige-instellingen of een aaruculend diploma najagen.

Het mag duidelijk zijn waar Collen met de Alma Mater heen wil. Zijn grote voorbeelden zijn de Angelsaksische elite-universiteiten, genre Harvard of Oxford. Onderwijs op het allerhoogste niveau voor een gelukkige minderheid van studenten lijkt voor sommigen een aantrekkelijke optie, maar is allebehaide democratisch. Democrativering van het onderwijs gaat immers verder dan het wegemen van financiële drempels. Aan de universiteit worden de intellectuelen van de maatschappij van morgen gevormd. De universiteit heeft daarbij de expliciete maatschappelijke plicht te voorzien in de vorming van zoveel mogelijk studenten, ongeacht rang, stand of afkomst. In de praktijk betekent dat dat concrete maatregelen moeten uitgewerkt worden om mensen aan te trekken uit die milieu waar universitair onderwijs geen identiteit is. Die democratisering die al sinds haar ontstaan een strijdthema is van de studentenbeweging, is nog altijd geen verworvenheid. Zij komt integendeel steeds meer onder druk van aangekondigde onderwijs- of sociale hervormingen. Ook indien Collen het niet haalt, moet nauw geluisterd worden naar de plannen van de nieuwe rector. Het gebeurt, ook in de politiek, wel meer dat de extreme ideeën van een bepaalde partij in gekuiste versie binnensluipen in het gedachtegoed van de feitelijke beleidsvoerders. Dat is immers niet de strategie van de zweeppartijen. Het is met andere woorden niet ondenkbaar dat de proefballon van Collen een algemeen aanvaardde stelling wordt in het universitaire debat.

Een teken aan de wand is de vrije tribune van een assistent Nederlandse Taalkunde in De Morgen van vrijdag 21 april. Hierin werd op de wijze van Collen een noodzakelijk verband gelegd tussen kwaliteit van het onderwijs en elite-onderwijs. Echter alleen al door te gewagen van een versterking van het examensysteem zal in de kringen waar naar de unief gaan geen traditie is, de elitaire konnotatie van die universiteit bevestigd worden en zal teruggeschrikt worden voor een investering in een academische opleiding. Al mag dat natuurlijk op zijn beurt geen argument worden voor nivocerlaging. De kwaliteit van het onderwijs kan ook bevestigd worden zonder de uitsluiting van specifieke bevolkingsgroepen.

Tot besluit mag het verlanen van meerdere kandidaten om de overheidssubsidie en het aantal studenten los te koppelen niet uit het oog verloren worden. Als de overheidsteun immers niet meer afhankelijk is van het aantal studenten wordt de verdeling wel ergroot om te snoeien in het dure en tijdrovende studentenbestand. Het wege voor de toekomstige rector, wie dat ook zij, duidelijk dat voor de studentenbeweging een studentenbeperking nog altijd geen optie is.

Presesverkiezingen bij VTK Injektie mag jubileum organiseren

De Berejagers, de huidige presidiumploeg, worden volgend jaar afgelost door ploeg Injektie. Een sanktie van drie procent ten spijt, haalden ze het vrijdagavond toch nog van concurrent Pili met meer dan zesenzestig procent van de stemmen. De twee kandidaat-presidia hebben, samen met een hele rits lolploegen, de voorbije week voor heel wat aktie en animositeit gezorgd bij de ingenieurs of burgies. Het VKK, de verkiezingskontrolekommissie, hield toezicht op de naleving van het verkiezingsreglement om chaos in de verkiezingsweek te vermijden.

De beide kandidaten hadden hun agenda's naast elkaar gelegd, zodat er geen overlappende activiteiten waren, en de studenten de kans kregen om aan alles deel te nemen. Beide ploegen staken heel wat tijd in het werven van sponsors. In grotere fakulteiten is de konkurrentie tussen de ploegen groot. Verkiezingskampagnes moeten spektakulair zijn, opvallend en origineel. Een jaar lang lid zijn van het presidium staat natuurlijk ook prchtig op een cv.

Pili had er honderddertigduizend frank tegenaan gegooid. Bij Injektie werd er aarzeldend gesproken van vijftientachtigduizend frank. Fikse bedragen, vooral als je bedenkt dat de sponsoring in natura daar niet bij inbegrepen is.

Boeren

Om bekendheid te verwerven stelden alle kandidaten zich voor in de aula's. Pili deed dit door middel van boerenkar met fanfare erop. Injektie stelde zichzelf voor met een filmpje. Die laatste deden dit blijkbaar met wat teveel enthousiasme, want het stelde zich voor sommige groepen studenten twee keer voor, wat volgens het verkiezingsreglement van VTK verboden is. Donderdagavond besloot het VKK, na klacht van Pili, dat drie procent van de stemmen uitgebracht voor Injektie niet in aanmerking kwamen. Kandidaat-pruses Rool Peeters was duidelijk aangeslagen.

Het startschot voor de eerste echte activiteiten werd maandagavond gegeven door Injektie. In de Citébar had er een karaokeavond plaats. De lolploeg Female bood er een massage aan bij een kopje thee. Dinsdagmorgen bedocht Pili de studenten met een ontbijt op bed. Tussen half acht en

tien uur bracht de Pili-ploeg bij ieder die drie daarvoor ingeschreven had drie croissants, sinaasappelsap, yoghurt en com-flakes tot voor de kotdeur. De moeite waard dus, zou je denken, maar er waren slechts weinigen geïnteresseerd. De Pili's bleven met massa's croissants en bekertjes yoghurt zitten.

Agusta

Diezelfde avond werden beide ploegen met elkaar gekonfronteerd op een debat. Al bij al een sloganske bedoening, dus niet echt interessant. Injektie organiseerde dinsdagmiddag volkspelen en een stormbaan aan Alma 3. De vier beste spelers werden getrokken op een heilikoeterpood. Ook met Pili kon je de lucht in. De winnaar van het 'palingen-in-een-zwembad-van-gen-spel' werd een vlucht met de luchtballon aangeboden. Beide ploegen hadden ook activiteiten georganiseerd ter versterking van de inwendige mens. Donderdag bood Pili een 'Pili con carne' aan in Alma 3. Ondertussen was er een doorlopende tap, een klimmuur en, voor de allerkleoesten, een openluchtzwembad. Injektie organiseerde woensdag een barbecue, opgeluisterd door verschillende muziekgroepen. Later op de avond werd een vroegevuur ontstoken. Tussen al deze activiteiten door vrolijkten de lolploegen het geheel op. Er was de ploeg 'Kuis' die met bezems rondliep en 'Bordeel' (sic) was de ploeg van de bordsmuren die in de aula's de borden proper hielden. 'KU-Fulven' maakte tussen de grappen door reclame voor Injektie. En dan was ook nog de vrouwelijke lolploeg, 'Female', die "de tijger in je wakker maakt".

Geen verkiezingsweek zonder fuien. Terwijl Pili woensdagavond een

Penitentienstraat 13
3000 LEUVEN
(zijstraat Mechelsestraat)
Tel. & fax 016/20.14.09

advertentie

FITNESS
AEROBICS
STPEAEROBICS
CARDIOFUNK
SAUNA
ZWEMBAD
STOOMBAD
VOETBAD
RELAXRUIMTE
ZONNEBANKEN
SNOOKER
AMERICAN POOL
BOWLING

fuij in het rustieke kader van de Park-abdij organiseerde — waar overigens teleurstellend weinig volk aanwezig was — besloot Injektie haar verkiezingskampagne op donderdagavond met een knal-ID in de Waalberg, voorafgegaan door een optreden van Eddy Wally. De zaal zat tjokvol. Om half elf betrad The Voice het podium. Hij maakte meteen een strategische rondedansje, zodat iedereen het Injektie-T-shirt kon bewonderen dat over zijn schouders hing. De zaal ging uit de bol. Eddy zette de avond in met 'Valencia' en 'Balustrade', twee meezingers die enthousiast onthaald werden. Sfeer genoeg dus.

Natuurlijk had Veto's vliegende reporter graag een gesprek gehad met The Voice of Europe, maar die wilde liever niet. "Te zenuwachtig er moesten ten te veel voorbereidingen voor het optreden getroffen worden", liet Eddy Wally's begeleider ons weten. Je zou denken dat de ster van het levenslied al iets meer routine in de benen had na zoveel jaren optredens.

Neuzen

Terwijl ze bij Injektie reeds eind november met de voorbereiding en de organisatie begonnen waren, is Pili een last-minuteploeg die pas eind februari besloten had z'n kandidatuur te stellen. Bij het doorbladeren van de programmaboekjes was dit echter niet te merken. Het Pili-programmaboekje bevat, in tegenstelling tot het

boekje van de tegenkandidaat, geen storende zinskonstructies, en is alleszins vormelijk doordachter en ordelijker. Ook inhoudelijk waren er nogal wat verschillen. Pili besteedde duidelijk aandacht aan de onderwijsproblematiek, terwijl de interesses van Injektie, de ploeg waarin ook een aantal Berejagers van dit jaar een nieuwe thuisbasis vonden, duidelijk elders liggen. Zij zijn de feestneuzen, en hebben daarom zelfs een speciale verantwoordelijke voor sponsoring aangesteld. Hun belangrijkste programma-punt is de hervorming van de presidiumwerking door de verantwoordelijkheid van de organisatie te verdelen over meerdere mensen, waardoor er een betere doorstroming van informatie mogelijk moet worden. Daarnaast willen ze ook meer mensen betrekken bij het organiseren activiteiten.

Een probleem waar beide kandidaat-presidia aandacht aan besteden is het feit dat Blok Vijf, de huidige uitvalsbasis van VTK, volgend jaar niet meer gebruikt zal mogen worden. Er wordt dus naartijd gezocht naar een alternatieve lokatie. Bij Injektie zijn ze ook van plan om een aantal jaarlijkse traditionele activiteiten, die een beetje uit het oog verloren zijn en organisatie te introduceren: het mosselsoeper en de interjarenwisk bijvoorbeeld. En natuurlijk zal er gevierd worden. VTK bestaat immers volgend jaar vijftienzeventig jaar en dat zullen de burgies geweten hebben.

Annemie Deckx

Rektorverkiezingen — Nog tot 27 april kunnen de 1330 kiesgerechtigden hun stem uitbrengen op de rektor-kandidaat van hun voorkeur. Veto stelde de vier sollicitanten — Désiré Collen, Mark Debrock, Emiel Lamberts en André Oosterlinck — de voorbije weken al uitgebreid voor. Als alles goed gaat zal dan uiterlijk een maand later en indien nodig na verschillende stemrondes bekend zijn wie de volgende vijf jaar de lakens uitdeelt aan de KU Leuven. Het gros van het kiescollege deed inmiddels al zijn academische plicht en in de universitaire wandelgangen gonst het van geruchten over uitgesproken favorieten, afgetekende winnaars, bom losers en lolploegen.

Bij de stemgerechtigden zitten ook 128 — of nagenoeg tien procent — studenten. De Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) had op voorhand aangekondigd haar stemmen en bloc uit te brengen om zo een doorslaggevende rol te kunnen spelen in de verkiezing. De uiteindelijke beslissing voor wie de studenten-vertegenwoordiging zou kiezen, viel op een Open Algemene Vergadering (OAV) na het rektordebat van Kringraad. Die OAV werd besloten met een geheime stemming, waarvan ook het resultaat strikt binnensmuurs bleef. Die geheimhouding werd in acht genomen om geen enkele kandidaat te 'stigmatiseren' als vriend van de studenten. Geweesd werd immers dat een openlijke voorkeur van de studenten voor één van de rektor-kandidaten niet in diens nadeel zou spelen omdat dat het stemgedrag van bepaalde kiezers die niet al te hoog oplopen met studenteninspraak negatief zou beïnvloeden. En zo blijft het natuurlijk ook lekker spannend. (be)

Hobu

vervolg van pag. 1

jaar. Die samenwerking wordt op 24 mei geëvalueerd. De KHL wil blijkbaar haar kansen gaaf houden om een eigen weg te kunnen gaan.

Ook over kringraad is men het eens: onderwijs aan unief en hogescholen verschillen in die mate van elkaar dat noch Groep I, noch de KHL stemrecht wil op kringraad. Ook voor strikt universitaire zaken (bijvoorbeeld de huisvesting van het VTK-praesidium) of nationale vertegenwoordiging wil men geen zeggenschap; de hogescholen zijn immers al rechtstreeks vertegenwoordigd in de Vereniging van Vlaamse Studenten.

De Open Algemene Vergadering (OAV) die dinsdag wordt georganiseerd is het hoogste orgaan binnen Loko. Elke wijziging in de structuur van Loko — in dit geval het verliezen van stemrecht aan hogeschoolstudenten — moet op een OAV goedgekeurd worden. Ook de herstructurering van Kultuurraad-Stuc zal dinsdag ter sprake komen. Een OAV komt enkel bijeen als ze wordt aangevraagd door zes kringen. Alle raden beslissen dan samen over de op til staande wijzigingen.

Dat Loko de banden met de hogescholen nauwer wil aanhalen, kan ook in haar voordeel spelen. De achterban en dus de slagkracht van Loko zal vergroten, zeker als de hogeschool-vertegenwoordigers meewerken aan akties. Geen enkele hogeschool wil zich nu al uitspreken over wat er ze zullen doen indien ze geen stemrecht krijgen. Spreken over een eigen hogeschoolkoepel lijkt in ieder geval voorbarig.

Tijl Vanbrabant
Peter Van Rompaey

Geen prijsstijgingen bij het Academisch Coöperatief Weer winst bij Acco

De laatste twee jaar is er weinig spektakulair nieuws over Acco. In dit geval is geen nieuws wel degelijk goed nieuws. De cursusbladprijs is gedurende de laatste twee jaar niet gestegen, de kampus Heverlee krijgt haar eigen Acco-winkel, en het gebudgetteerde resultaat werd gehaald.

Zes jaar terug is er aan de top van Acco een machtswissel geweest. Jef Heldens nam het roer van het zwalpend Accoschip in handen. Door zijn inspanningen kon de raad van bestuur eindelijk beschikken over eekste boekhoudkundige gegevens. De nieuwe directeur begon ook onmiddellijk aan een grote kuis in het studentencoöperatief. De grote overkoopbare voorraad werd afgeschreven en het te uitgebreide assortiment werd ingekrompen. Aanvankelijk brachten deze, noodzakelijke, ingrepen grote verliezen met zich mee zodat drie jaar geleden de likwiditeitspositie zo rampzalig werd dat Acco op een zuchtje van het faillissement stond. Uiteindelijk is dat faillissement er niet gekomen, omdat de studenten, de oudstudenten, de KU Leuven en de directie blieven geloven in de noodzaak van Acco.

Decentralisatie

Ondertussen leefde de overtuiging bij de kringen dat het solidariteitsprincipe moest worden behouden. Dat houdt in dat voor alle cursussen de bladprijs gelijk is, ongeacht de oplage en het volume. Op die manier steunen de faculteiten met grote studentenaantallen de faculteiten met minder studenten. Hierdoor is er een sterke samenwerking tot stand geko-

men tussen Acco en de kringen. Dit uit zich in decentralisatie van de cursusverkoop qua tijdstip en plaats. De kandidaturen kunnen de cursussen reeds kopen vóór het begin van het academiejaar, en bij het begin van het academiejaar worden de kringen ingeschakeld om een vlotte cursusdistributie mogelijk te maken in de licenties. Op die manier kwam er een einde aan de ellenlange wachtrijen voor de Accowinkel in het begin van het academiejaar.

Inkrimping

De vruchten van de nieuwe aanpak binnen Acco konden niet uitblijven. De twee voorgaande jaren werd er een winst van ruim 6 miljoen geboekt. Die winst is noodzakelijk om de gekundeerde verliezen uit het verleden te dekken. Op dit ogenblik is het dus nog niet mogelijk om de winst te gebruiken voor een eventuele verlaging van de cursusbladprijs, zoals veel studenten willen. De bladprijs bij Acco bedraagt 1,8 frank, en blijft hoog in vergelijking met de cursussen van de krususdiensten (gemiddeld 1,2 frank per blad). Op Sociale Raad is er dan ook het standpunt ingenomen dat de cursussen van Acco en die van de krususdiensten op gelijke voet moeten worden behandeld. Anderzijds doet de directie wel inspanningen om de krus-

Zonige groeten uit Kirgizië

(foto Dirk Bernard)

susbladprijs ongewijzigd te houden, ondanks de stijgende papierprijs.

Kringkursus

De stijgende kosten wil Acco compenseren met een groei van de produktie. Hieruit blijkt dat de directie wel deels rekening houdt met de wensen van de studenten om het onderwijs zo goedkoop mogelijk te houden. In de papierhandel zullen de prijzen zelfs dalen om beter te kunnen concurreren met andere papierhandels. De inkrimping van de winstmarge in de papierhandel moet gecompenseerd worden met een groei van de omzet, zodat de uiteindelijke winst dezelfde blijft.

In de productieafdeling werd het laatste jaar geïnvesteerd in nieuwe machines. De nieuwe drukpersen en kopieerapparaten moeten voor een grotere efficiëntie zorgen. Een commerciële functie moet er voor zorgen dat er voldoende werk binnen komt in de drukkerij en de kopiedienst. Vorig jaar liep dat in elk geval niet van een leien dakje. Wat het dit jaar wordt met een nieuwe kracht valt nog af te wachten. In elk geval zijn er groei mogelijkheden bij Acco.

Naast het felt dat Acco uiteindelijk rendabel moet zijn om te overleven, is de krususdistributie voor de studenten van groot belang. Iedereen wil bij het begin van het academiejaar al zijn krusussen in één keer ophalen in de krususdienst of bij Acco. Toch blijken de vele inspanningen nog niet voldoende te zijn om een perfecte dienstverlening te geven aan de studenten. Ofwel komt de prof te laat met zijn skript, ofwel zitten er fouten in de produktie of de distributie, ofwel wordt er verkeerde informatie verstrekt aan de krususdiensten, ofwel geven de krususdienstverantwoordelijken foutieve informatie aan de studenten en aan Acco.

Rekenen

Alle partijen die betrokken zijn bij het krususgebeuren zouden er nochtans gebaat bij zijn de krususdistributie niet moeilijker te maken dan dat ze al is. Dit betekent dat de profren tijdig hun skript binnen moeten brengen, volgens de gemaakte afspraken met de uitgeverij. Dat de distributie van Acco de juiste gegevens moet doorrijgen van de uitgeverij en de

produktieafdeling, zodat de distributie van Acco perfecte informatie kan verstrekken aan de studenten. Enkel als iedereen open kaart speelt kan er een gesmeerde distributie tot stand komen.

Kafetaria

Tenslotte is er nog heuglijk nieuws voor de studenten van de kampus Heverlee. De universiteit heeft beslist een kafetaria te bouwen aan de Celestijnenlaan. Naast de Almakafetaria, de krususdiensten van de Heverleese kringen en een ontmoetingsruimte kan ook Acco participeren in het project. Acco zou er een ruimtelijke huren tegen verbruiksprijs. Dit maakt het voor Acco mogelijk om in de toekomst de studenten van Heverlee beter te dienen. Nu is het afwachten of de studenten gebruik zullen maken van de service. Bij Acco rekenen ze er in elk geval op.

Koen Vanneste

Zwedstrijd

Zulma is een tijdschrift voor jong literair en (foto-)grafisch talent. Dat interesseert u misschien niet, boeiend is wel dat zij een wedstrijd kortverhaal organiseren waarmee u tienduizend, vijftienduizend of tweeduizend frank kan verdienen. Het reglement kan u verkrijgen bij Zulma-wedstrijd, Diestsevest 19, 3000 Leuven, 23.17.59. Onze inzending: Philippe ontdekte uiteindelijk de semantische waarde van kloothommel.

Het bolletje van de BCCB

De Belgische Cannabis Consumenten Bond (BCCB), een organisatie die streeft naar de legalisering en de rehabilitatie van de hennepplant, heeft een tijdje geleden besloten een politieke partij op te richten. Die partij werd dan ook Hennep gedoopt. Een spitsvondige afkorting die staat voor de woorden "Heilzaam, Eterisch, Natuurlijk, Nooit Enkel Politiek". Het programma strookt volledig met de filosofie van de BCCB, en beperkt zich dus tot één punt: de legalisering van de soft drug cannabis.

Ondertussen heeft de BCCB besloten voor de senaat op te komen. Op de kieslijst staan al een tiental namen. De eerste is voorzitter Denise Aerts en de tweede Koen Vereken, een student uit Gent. Voorlopig zoekt men nog naar kandidaten om de lijst aan te vullen tot eenendertig namen (vijftientig en zes opvolgers). Verder wordt er ook nog druk gezocht naar handtekeningen. Om op te komen voor de senaat zijn eigenlijk maar twee senatoren nodig die hun krabbel willen neerzetten, maar de senaat heeft kollektief besloten niet mee te werken. Daardoor is men gedwongen via een petitie te werk te gaan.

De BCCB heeft nu de formulieren om de nodige vijftienduizend handtekeningen te verzamelen. Die moeten op 26 april allemaal bijeengesprokkeld zijn, om op de gemeenten goedgekeurd te worden. Een driehonderdtal lijsten, met op elk daarvan plaats voor tachtig namen, zijn verdeeld over de lokale eenheden en gaan nu rond in heel Vlaanderen.

Denise Aerts verklaart trouwens heel erg opgetogen te zijn over de evolutie die plaatsvindt bij de politieke jongerenbewegingen, waarvan er een aantal het legalisatiepunt zeggen te steunen, maar "het is wel de vraag of de ouderen nu ook gaan meedoen". Het zit er dus in dat je bij de volgende stemgang voor de senaat je stem op de blowerspartij kunt uitbrengen. Rest alleen het probleem dat je wel zelf zal moeten gaan stemmen. Want zullen je ouders met jouw volmacht het bolletje van Hennep rood kleuren?

(jl)

Education Centre Leuven

COMED
computers & onderwijs

Voor snelle beslissers... aanbieding tot 15 mei !!!

alle prijzen zijn incl. BTW

aanbieding tot einde voorraad !
Performa 460 4/160
+ 14' Trinitron kleurenmonitor
+ toetsenbord + muis
+ IONA software

41.990,-

H. Hooverplein 24, B-3000 Leuven
Tel. 016/29.21.50, Fax. 016/29.31.50

spellen, want de ploegen bleken aan elkaar gewaagd.

De programma's waren ook zeer gelijkend. Zowel 'Route 66' als 'Spirit' hadden een krantje uitgegeven waarin ze hun programma uiteenzetten. Opvallende nieuwigheden waren er niet. Wel vond je bij beide ploegen de gezonde roep om de onderwijswerking verder uit te bouwen. Het enige echte verschil was in feite het imago van de

twee ploegen.

Uiteindelijk duurde het acht ronden en meer dan vier uur kantussen vooraleer de uitslag bekend was. Nadat de zeven lolploegen waren afgevalven behaalde 'Route 66' onmenselijk nipt de meerderheid van de uitgebrachte geldige stemmen: 50,9 procent voor 'Route 66' tegenover 49,1 procent voor 'Ploeg Spirit'.

Onmenselijk

Intussen waren de emoties hoog opgelopen. Hadden zestien mensen anders gestemd dan was er immers

ook een ander presidium geweest. 'Ploeg Route 66' kan nu beginnen aan de voorbereiding van volgend

jaar in de wetenschap dat ze het niet zullen kunnen waarmaken zonder de steun van de andere partij. Hopelijk

kunnen de twee ploegen dan ook tot een goede verstandhouding komen. Stijn Huysentruyt

Anders reizen

Het avontuur te voet

AVONTUURLIJKE JONGERENREIZEN

van 18 tot 28 jaar

Wandelreizen en trekkings in Europa en Marokko

Ook mountainbike en canyoning

Stuur mij de gratis brochure 'Jongerenreizen '95':

Naam: _____

Adres: _____

Refugestraat 15 - 3290 Diest - Tel. (013) 33 40 40 - Fax (013) 32 16 08 (advertentie)

Den dikke Lu

(foto Kristof Braekeleire)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		
		27				28		29			30	31						32	33								
34	35	36				37		38	39		40	41	42				43	44	45	46							
47	48				49			50			51		52	53		54			55						56		
57		58		59				60			61		62	63	64	65			66					67			
68			69	70			71			72	73		74		75	76			77				78	79			
80		81		82		83			84		85		86				87	88		89			90	91	92		
	93		94		95		96		97		98	99			100		101		102			103			104		
	105		106		107		108		109				110				111	112			113				114		
115			116				117			118			119			120			121				122				
		123				124			125	126			127			128			129			130		131		132	
133	134		135				136		137	138			139			140			141			142		143	144	145	146
147		148				149			150		151	152			153			154			155			156		157	
158			159				160			161		162			163			164			165			166			
167			168				169			170	171		172	173			174			175			176		177	178	
179			180				181			182		183		184			185			186			187		188	189	190
		191				192				193			194			195			196			197			198		199
200									201						202						203						

Horizontaal — 1 Ophef 7 Vrucht 13 Medisch onderzoek 20 Linkerzijde 27 Belgische gemeente 28 Bijwoord 29 Levendigheid 31 Potsierlijk 33 Iets van doorslaggevende betekenis 34 Muziekdrager 36 Onbenullig persoon 37 Nauwelijks ontlopen 39 Deel van een golfterrein 40 Grappige passage 42 Woning 43 Deel van een vuurwapen 45 Lichaamsdeel 46 Voorzetsel 47 Griekse godin 49 Schurk 51 Bergketen 53 Neodymium 54 Fijn stampen 56 Broodbeleg 57 Vervoermiddel 59 Europees gebergte 60 Het waardelose 61 Vervoermiddel 62 Kledingstuk 64 Zoogdier 66 Vrucht 67 Hoofdstad 68 Lus die dichtgehaald kan worden 70 Doolhof 73 Dans 76 Kleine woning 79 Hoofddeksel 80 Nederlandse omroep 81 Lokspijs 83 Gerecht 84 Onpasselijk makend 85 Versterkt kasteel 87 Tijdsaanwijzing 89 Vloeistof 90 Gat in het ijs 92 Griekse letter 94 Ben zorgelijk 96 Lengtemaat 97 Vlaamse gemeente 99 Meisjesnaam 100 Omroep 102 Spil 103 Reusachtige gedaante 105 Snel verbrandend mengsel 107 Prijzen 109 Eilandengroep 110 Kunstwerk 111 Hooveelheid haar 113 Slasus 115 Uitermate boos 117 Gerecht 118 Deel van een fiets 119 Passage door een plaats 121 Hardhout 122 Dicht 123 Grof geknoopt tapijt 124 Zangnoot 125 Onbevekt 127 Romeinse munt 128 Emotioneel gebaar 129 Rivier 130 Voorzetsel 133 Zangnoot 135 Lange veer 136 Rand 138 Griekse letter 139 Huidsmeer 141 Maak een scherp geluid 142 Grondsoort 144 Gezwind 146 Eetbare plant 147 Maak gedwee 149 Vergunning, toestemming 151 Adellijke titel 154 Eenheid voor molekulgewichten 156 Knorrig 158 Heldendicht 159 Modegek 160 Europese rivier 162 Europees eiland 163 Heerlijk 164 Zeevis 165 Weerbarstig 166 Niet principieel 167 Veerkracht 168 Vraagt 170 Emeritus 172 Kortom 175 Figuur die zich herhaalt 178 Heel kort geleden 179 Nummer 180 Stoot 181 Europeaan 182 Potsenmaker 184 Gedicht 185 Afgelegen 187 Heilige 188 Mild 190 Zangnoot 191 Bijbelse vrouw 193 Broekland 195 Zeer 197 Kluitenbreker 198 Lipbloemige plant 200 Traditioneel 201 Geliefde 202 Toestel om geluid over te brengen 203 Grove flater

Vertikaal — 1 Hinderpaal 2 Familielid 3 Vreesachtig 4 Duitse stad 5 Dierenverblijf 6 Voor-

zetsel 7 Zangstuk 8 Rondhout 9 Beurt 10 Deel van een schip 11 Persoon van rang en stand 12 Kenteken op Belgische vliegtuigen 14 Dreuemes 15 Voorzetsel 16 Voorteken 17 Olienoote 18 Deel van een wedstrijd 19 Pers. vnv. 21 Nuttige 22 Herberg 23 Vlaams schrijver 24 Sterk ijzerhoudende grond 25 Voegwoord 26 Toneelschrijver 28 Mededogen 30 Patriottisme 32 Koud, streng 35 Drank 37 Schaker van Helena 38 Apostel 40 Gesteente 41 Pers. vnv. 43 Driehoekig zakje 44 Drukte 46 Belgische stad 48 Plaag 49 Oneffen 50 Knoest in hout 51 Deens eiland 52 Moddervelek 54 Surinaamse pad 55 Heerschappij 56 Modieus, in 58 Meisjesnaam 63 Merkteken 65 Rivier 69 Zoogdier 71 Dierlijk produkt 72 Jllende korts 74 Gewicht 75 Omkering van de gewone orde 77 Jong, dun takje 78 Nederlands schilder 82 Afrikaans land 84 Iets 85 Meisjesnaam 88 Bijbelse stad 90 Hoge rente 91 Prijs 93 Europeaan 95 Zeilboot 97 Taale ouderling 98 Grottsalamander 100 Verzek 101 Vloeistof 103 Nauw 104 Jeruzalem 105 Zangnoot 106 Vat 108 Landbouw werktuig 109 Reeds 110 Lichaamsdeel 112 Zoogdier 113 Lidwoord 114 Neon 115 Nobelprijswinnaar letterkunde 116 Metaal 117 Muzikant 120 Kunstgewrocht 121 Onderzoek naar juistheid 124 Klaag, pruttel 126 Voegwoord 127 Boot 129 Deel van een Citroen 131 Germaanse godin van de zee 132 Niet passend zijn 134 Vlaamse stad 136 Meubelstuk 137 Niet geheel gegist druivensap 139 Deel van een trap 140 Buitengewone begaafdheid 142 Afrikaanse hoofdstad 143 Meerstemmige vokale compositie 145 Domkop 146 Brabantse gemeente 148 Grote kop 149 God van de trouw 150 Zangnoot 152 Slede 153 Maandag 154 Beperkt van verstand 155 Meisje dat voor veel dingen de neus optrekt 157 Germaanse godin van de zee 159 Nobelprijswinnaar natuurkunde 161 Stadsgrachten 168 Zonder stevig vlees 169 Boom 171 Pampahaas 173 Japans drama 174 Mansnaam 176 Sijfer 177 Log koopvaardijchip 180 Doorgang 182 Nachtkleed 183 Jen 185 Ondergang 186 Lange, smalle ondiepte 188 Energiebron 189 Gestold vleesnat 191 Voorzetsel 192 Pers. vnv. 193 Zangnoot 194 Selenium 195 Lidwoord 196 Japans bordspel 198 Zangnoot 199 Fries watertje.

Door Filip De Keuleleire

'De democratie heruitgevonden': eerste boek bij Van Halewyck **Omzien in verwondering**

Ruim vijftig jaar geleden, in september 1944, werd België bevrijd van het totalitaire juk van het nazisme dat zich er vier jaar eerder met geweld had geïnstalleerd. Na die heuglijke bevrijding bleek het niet evident gewoon weer de draad op te nemen waar die in 1940 was verloren gegaan. Toch schijnt de tweede wereldoorlog politiek en sociaal minder een breukmoment geweest te zijn dan de oorlog van 1914-1918. Dat is althans de konklusie van Luk Huyse en Kris Hoflack, redakteurs van 'De democratie heruitgevonden. Oud en nieuw in politiek België: 1944-1950', het eerste boek dat verscheen bij de nieuwe uitgeverij van André Van Halewyck.

De oprichting van die nieuwe uitgeverij kreeg in de media heel wat publiciteit. André Van Halewyck was immers de gewaardeerde maar eigenzinnige oprichter van de Leuvense uitgeverij Kritak, die behalve met enkele opgemerkte literaire debuten vooral naam maakte met een keuze van non-fictionboeken. Toen het Nederlandse Meulenhoff Kritak's uitgaven wou beperken tot die non-fiction, zette het Van Halewyck, die zich hier niet mee akkoord kon verklaren, aan de deur. Zoals allang aangekondigd staat de koppige uitgever er nu weer met een eerste publicatie bij de uitgeverij die zijn naam draagt.

Meerderheid

Dat eerste — overigens mooi uitgegeven — boek is dus 'De democratie heruitgevonden' geworden, van de hand van Luk Huyse en Kris Hoflack, beiden verbonden aan de KU Leuven. Eerder al werkten ze samen aan Huyse's boek over kollaboratie en repressie 'Onverwerkt verleden'. Net als in dat boek waarschuwt Huyse ook nu voor de verscheurende invloed van de verschillende interpretatie van het

oorlogsverleden in beide landsdelen als gevolg van een uitblijvende amnestieregeling. "Het is de vraag hoe lang een land kan leven met een zo gespleten visie op zijn verleden", eindigt het boek op een pessimistische noot. 'De democratie heruitgevonden' bestaat uit een reeks van dertien bijdragen van verschillende auteurs — allen historici of sociologen —, waaruit de twee redacteuren een algemeen lijn hebben gestilleerd.

Het boek konsentreert zich op het herstel van de democratie in België in de jaren vlak na de oorlog. Om een al te generaliserende aanpak te vermijden hebben Huyse en Hoflack ervoor gekozen een tiental belangrijke aspecten afzonderlijk en grondig te behandelen. Er wordt uitvoerig stilgestaan bij de koningskwesitie en het naoorlogse regentschap van prins Karel dat daaraan voorafging, het herstel van de politieke partijen en hun zuilen, de rol van het verzet en de repressie, maar ook bij minder evidente kwesties als de werking van politie en rijkswacht, het gerechtelijk apparaat en de ambtenarij. Uitgangspunt daarbij is dat de democratie geen vaststaand en onveranderlijk gegeven is. Doorheen de jaren

werden keuzes gemaakt die het uitzicht van onze huidige parlementaire democratie bepaald hebben. Die democratie is er één van consensus en pacifiekatie en niet van de konfrontatie van verschillende machtsblokken, waarbij één fractie op grond van een absolute meerderheid haar programma uitvoert.

Die vorm van democratie is echter geen evidentie en evenmin is zij een succesformule zonder gebreken. Zij vindt haar wortels in het politieke bestel van de jaren twintig toen het pas ingevoerde algemeen mannenstemrecht in België van het socialisme een belangrijke politieke familie maakte en een absolute meerderheid voor één fractie meer uitzondering dan regel werd.

Breuk

Opvallend is dat er na de tweede wereldoorlog geen dergelijke politieke aardverschuiving is vast te stellen. Na een korte chaotische periode wordt getracht zowel de uitvoerende macht met de monarchie als de wetgevende en de rechterlijke macht in hun oude eer te herstellen. Dat gaat niet altijd even gemakkelijk, zoals blijkt uit de koningskwesitie, die bijna uitloopt op een burgeroorlog. Toch blijven de grote politieke strekkingen — katholieken, socialisten en in mindere mate liberalen — behouden en worden het verzet en het kommunisme als politieke macht geneutraliseerd. Na een korte periode wordt ook het Vlaamsnationalisme weer bij het politieke spel betrokken en lijkt alles weer bij het oude te zijn. Aangezien democratie echter voortdurend aan evolutie onderhevig is, is het in zo'n geval beter te spreken van continuïteit dan van regelrechte restauratie.

De redenen van die terugkeer naar vroegere principes is wellicht te vin-

den in het feit dat de machten waarvan de vernieuwing zou moeten uitgaan — monarchie, regering en verzet — zelf te zwak stonden om drager te kunnen zijn van zo'n innovatie, zo stelt historicus Rudi van Doorslaer vast. Vernieuwing, aldus dezelfde auteur, moet dan ook niet gezocht worden in de instituties maar wel in een eventuele mentaliteitswijziging bij de bevolking zelf. Vier jaar bezetting zijn voor zonder gevolgen gebleven zijn voor het wereldbeeld van het individu. Het nadeel van de strikt politiek-historische benadering van dit boek is dan ook dat er geen ruimte is voor een cultuurhistorische perspectief. Bijvoorbeeld op het artistieke vlak is de periode 1940-1944 wel degelijk een breuklijn. Zonder kunst naïef als spiegel van de maatschappij te definiëren, valt er inderdaad een mentaliteitswijziging op te maken uit de weigering om terug te keren naar de oude waarden bij bijvoorbeeld de experimentele poëzie of de Cobrakunst en later het existentialisme en het absurde theater.

Eens je je bewust bent van die blikverruiming hou je echter een intrigerend nauwkeurig onderzoek over van de politieke ontwikkelingen van 1944 tot 1950. 'De democratie heruitgevonden' werkt immers bij de lezer op verschillende niveaus. Het boek is voor een niet historisch geschoolde lezer een bevattelijke en boeiende inleiding op die naoorlogse periode. Het streeft geen volledigheid na, maar komt daar net dichterbij in de buurt door zich te beperken tot enkele fundamentele aspecten. Een selectieve bibliografie na elk deeltje en een chronologisch feitenoverzicht in bijlage geven de nodige achtergrondinformatie aan. Daarnaast hebben de auteurs ook getracht te wijzen op enkele lakunes tot dusver in de geschiedschrijving over die woelige periode. Met de hoofdstukken over de ambtenarij of het politie-apparaat wordt zelfs al een aanzet gegeven tot het invullen van die gaten. Belangrijk zijn dan ook de hierboven al gesyntetiseerde konklusies die de afzonderlijke deeltjes geven en een genuanseerde kijk geven op een verwarmde tijdspanne.

In het in het boek verwoorde besef dat de geschiedenis zich nooit her-

haalt, is het toch niet oninteressant de huidige parlementaire democratie te bekijken in het licht van haar naoorlogse ontstaansgrond. Ook daar komen Huyse en Hoflack aan tegemoet, zij het dat hun konklusies vaak voorzichtig blijven. Toch komt ook uit deze publicatie nogmaals naar voor dat het Vlaams Blok zich ten onrechte de erfgenaam van de Vlaamse beweging noemt, maar als rechtsradikale afscheuring van de Volksunie teruggaat op de tegenkultuur die ontstaan is uit de maatschappelijke uitsluiting van de malaise in het ambtenarenkorps en bij justitie haar grond te vinden in de verwaarlozing na de tweede wereldoorlog. Zonder meer verrassend is de parallel tussen de hervorming van het politiewezen onder de Duitse bezetting en recente hervormingen: 'De demilitarisering van de rijkswacht en de centralisatie van de gemeentepolitie, beide onder de hoede van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, zijn de meest in het oog springende gelijkenissen', konstateert Cyrille Fijnout.

Konflikt

Tot slot wijzen Huyse en Hoflack op de voor- en nadelen van het na de oorlog weer geïnstalleerde consensusmodel. Dat model zorgt wel voor stabiliteit maar alleen onder voorwaarde van een politiek evenwicht tussen sterke partijen die kunnen bogen op een brede en verzuilde achterban. De nadelen daarvan mogen we nu aan den lijve ondervinden: partikratie, verstarring en affairisme zijn de schering en inslag van de politieke actualiteit. De alternatieven laten echter weinig keus. Een konfliktmodel of een meer autoritair stelsel hebben in het verleden bewezen ten allen prijze meden te moeten worden. Ook nu nog is de dagelijkse tragedie van de burgeroorlogen overal ter wereld daarvoor een niet mis te verstane illustratie.

Bart Eckhout

'De democratie heruitgevonden. Oud en nieuw in politiek België: 1944-1950' van Luk Huyse en Kris Hoflack (red.), 230 pagina's, is verschenen bij Van Halewyck

CAFE SILO DOORBREEKT DE STILTE

Goeie dingen zijn niet kapot te krijgen. Daarom gaan wij op donderdag door tot het bittere einde.

Dit moet je zien.

(Gratis taxipendel aan de Oude Markt (Kotmadam), Fochplein, Tienestraat (Hooverplein))

Disco-Resto-Café Silo kan verhuurd worden voor
fuiven - optredens - recepties - bruiloften. Bel ons op.

CAFE SILO - VAART LEUVEN - 016/20.17.71 - 075/26.46.72

Clement Peerens eksplodeert in Leuven

"Meestal lig ik gewoon in mijn zetel wat te suffen"

We treffen Clement Peerens, eminent popkenner uit Antwerpen, aan in de Leuvense Manhattan voor de opnames van VTM's Super 50. Wat steekt hier achter? Is het een goed uitgekende promotiekampagne van de platenfirma of zijn er andere motieven aanwezig? "Beschavingswerk", noemt hij het zelf.

Na het succes van 'Den dikke Lu' wil hij samen met de Exposition Vlaanderen nog meer goede smook bijbrengen. Tot begin september. "Dan is het definitief gedaan en zou ik willen genieten van enkele welverdiende 'sabbatical years', waarin ik me ten volle wil bezighouden met niks, luieren en het beoefenen van de ledigheid. Hoe lang ik dat ga volhouden, zal in grote mate afhangen van de royalties die 'Foorwiffl' ongetwijfeld zal opleveren", aldus een gemotiveerde Peerens. Zichzelf en de rest van de band omschrijft hij respectievelijk als volgt: "Ik ben sympathiek, getalenteerd en verstandig. Wat de anderen (bassist Sylvain Aertbeils en drummer Vettige Cois, nvdr) betreft: ook sympathiek en getalenteerd, maar dan dom." Dit monument komt in levende lijve met zijn band, Exposition, de Corso platen spelen.

Shakespeare

Clement Peerens: «Ja, ik wil in de Super 50 komen en wel zo hoog mogelijk. Er kan nooit genoeg hoogstaande muziek geproduceerd worden. De mensen zijn telkens weer blij als er eindelijk nog eens iets van enig niveau wordt uitgebracht. 'Den dikke Lu' is daar het levend bewijs van. Als er gerechtigheid bestaat op de wereld, zouden we met 'Foorwiffl' de konkurrentie ver achter ons moeten laten. In heel die Super 50 staat momenteel niet één degelijk nummer. Ik weet zelfs niet in welke hoedanigheid we hier mogen optreden en ik wil het ook niet weten. Het belangrijkste is dat we vanuit deze plaats verder aan de weg kunnen timmeren en in staat blijven om nuttig beschavingswerk doen.»

Veto: Het hele project mist subtiliteit.

Peerens: «Integendeel, ik vind bijna dat onze songs aan subtiliteit lijden. Ten eerste is het muzikaal allemaal bijzonder verfijnd. Het zijn doordachte arrangementen. Ten tweede staan we inhoudelijk erg sterk. De teksten zijn eigenlijk telkens weer juweeltjes van psychologisch inzicht. Het zijn steeds diepmenselijke overwegingen. De inhoud van het nummer "It is altijd iets met die wijven" uit de vorige mini-cd gaat over diepe gevoelens die bijvoorbeeld ook in 'Hamlet' voorkomen. Het is zeker geen gemakkelijk nummer. Ik denk dat mensen die nog meer subtiliteit wensen, dan maar dikke boeken moeten lezen.»

Veto: De teksten zijn vrouwonvriendelijk.

Peerens: «Onjuist. Ik heb vanuit feministische hoek al enorm veel felicitaties en aanmoedigingen ontvangen. En waarom denk je? Wel, omdat ik mij genuanceerd uitdruk. Veel vrouwen zeggen dat het tijd wordt dat een man het ook eens zegt. Iedereen kan in onze songs wel iemand herkennen die hij of zij persoonlijk kent. Zowel mannen als vrouwen. Voor één van de nieuwe nummers hebben we trouwens beroep gedaan op een vrouwelijke gastvocaliste, Daisy. Dat is het nuchtere van onze bassist. We wisten dat zij een beetje kon zingen en dat kwam goed uit want we hadden net een tweede stem nodig. Ze was niet slecht, maar we hebben haar stem voor de zekerheid toch maar wat weg-gemikt.»

Veto: De nummers zijn gepikt. Zo is 'Den dikke Lu' een perfecte kopie van 'Blankenberge'.

Peerens: «Om te beginnen zijn onze nummers toch wel tien keer zo hard als die van Hugo Matthijsen. En laat ons daar eerlijk in zijn: 'Blankenberge'

Hoera hoera, paling pladijs.

was gepikt van AC/DC. 'Den dikke Lu' heeft daar helemaal niets mee te maken. Het is een volledig nieuwe richting, veel beter gespeeld, veel beter gebracht ook. Dat is wat men onder kenners 'roots' noemt.»

Veto: Zonder verpinken coveren jullie op de nieuwe mini-cd 'Beats of Love'.

Peerens: «We coveren dat nummer omdat dat één van de drie beste Belgische nummers aller tijden is. De andere twee zijn eigenlijk 'Den dikke Lu' en 'Gij se lelijk foorwiffl'.»

Batman

Veto: Ambities?

Peerens: «We zijn eerder bescheiden. Onze ambities zijn beperkt. Op twee september kappen we er definitief mee. Tot die tijd echter willen we de mensen iets waardevoles brengen. Als

de Schuer ons vraagt voor Torhout-Werchter zou ik daarom ook niet direkt neen zeggen. Alles hangt er natuurlijk van af op welke plaats we terecht komen. Ik wil zeker niet op één of ander bijpodium belanden. In elk geval zouden we na deUS moeten spelen. Dat is gewoon een kwestie van anciënniteit. Wat de opkomende groepjes in het Antwerpse betreft, moet ik nog zeggen dat wij toch een pioniersrol gespeeld hebben. Voor veel groepjes hebben wij het pad geëffend. Succes trekt aan. Wij stellen dan ook onze eisen. We willen bijvoorbeeld niet op MTV omdat dat gewoon een platte commerciële zender is. Alle groepjes die daarop komen zijn nu fond ook plat commercieel. Zo willen wij niet door het leven gaan.»

Veto: Naast muziek nog andere interesses?

Peerens: «Niet bepaald. Ik kijk haast

geen tv. De radio interesseert me niet. Ik lig meestal gewoon wat in mijn zetel te suffen. Later zou ik nog wel willen akteren. Een remake van 'Batman' lijkt me wel wat, liefst met Jodie Foster als regisseur. En als het even kan met Jenny Tanghe als tegenspeelster. Het moet een fantastische scène zijn wanneer ze vernietigd wordt door een superspinische bazooka. Verder heb ik een interessante bijverdienste, waar ik weinig over kan vertellen. Het heeft te maken met af en toe eens naar Roosendaal, Tilburg of Eindhoven te rijden om daarna de Antwerpse bevolking een plezier te doen. Er zijn wel controles, maar ik weet van aanpakken.»

Tom Peeters

De Clement Peerens Exposition konsert wordt donderdag 27 april in zaal Corso. Kaarten kosten 270 fr in voorverkoop, de zaaldeuren worden geopend om 19.30 u.

Steve James in het Oratoriënhof Een levend bluesmuseum

Tot voor kort was Steve James een volslagen onbekende in het Europese bluescircuit. Een felgesmaakt optreden vorig jaar op het Amsterdam Blues Festival gaf de bluesgitarist de kans nog eens de grote oversteek te maken. Donderdagavond laat hij het Leuvense publiek kennis maken met een repertoire van voornamelijk vooroorlogse country blues. Zijn optredens vormen een bijna perfecte introductie tot de verschillende akoestische stijlen die in het verre Amerika ontstonden.

Als bluesmuzikant heeft Steve James weinig zwakke punten. Hij is niet alleen een vrij goed zanger maar ook uitstekend onderlegd als slide-gitarist. Toch ligt zijn specialiteit op een ander terrein. Als weinig anderen beheerst hij de finger-pickingstijl die typisch is voor de folkblues uit de westkust van de VS. Zwarte, meestal blinde gitaarlegenden als Blind Blake, Reverend Gary Davis en Blind Boy Fuller fungeren hier als grote voorbeelden. Steve James heeft zich echter niet beperkt tot die zwarte traditie. Een andere bron van inspiratie is de blanke Sam McGee, een vrij eklektische muzikant, in wiens stijl invloeden terug te vinden waren van zowel alle Amerikaanse en Westeuropese tradities: rogtme, Tin Pan Alley, oude zwarte muziekstijlen, Schotse en Ierse viooltonen en gospel. Steve James maakt in principe geen onderscheid tussen de zogenaamde zwarte en de blanke tradities.

James is geboren in 1950 en groeide op in New York, waar hij in de jaren '60 de folkrevival meemaakte. The Big Apple mocht toen niet alleen kennismaken met jonge folkgoeden als Bob Dylan, Joan Baez of Pete Seeger. Dylan & Co plaatsten ook een aantal zwarte muzikanten onder de aandacht van de hippe New Yorker. Dylan trad zelfs een tijdje op onder het 'zwarte' pseudoniem Blind Boy Fuller. Peace hing in de lucht en Steve James

maakte er kennis met blueslegendes als de zwarte dominee Gary Davis, het harmonikagitaarduo Sonny Terry & Brownie McGhee of slidewonder Son House.

Legende

Begin jaren '70 verhuisde Steve James naar Tennessee. Daar leerde hij een andere legende, Furry Lewis kennen, die toen de eretitel "King of Memphis" droeg. Door langdurige observatie — de man weigerde iets uit te leggen — kon Steve James diens stijl oppikken. Steve James wist zich in de loop der jaren nog een aantal andere bluesstijlen (onder andere die van Mississippi John Hurt, Blind Lemon Jefferson, Skip James) eigen te maken.

Primitief

Ondanks die veelzijdigheid kwam zijn carrière laat op gang. Zijn debuut "Two Track Mind" dateert van enkele jaren geleden. De tamelijk toegankelijke plaat bevat vrijwel uitsluitend solo-opnamen en één zelfgeschreven nummer. James overtuigt door zijn oprechtheid als muzikant. Hoewel hij technisch zeer begaafd is, weigert hij om zijn gitaarspel te ontzien met goedkope truks.

Vorig jaar nam hij een tweede iets traditionelere cd met de toepasselijke

titel 'American Primitive' op. Naast de gebruikelijke solovervolkingen staan er ook enkele nummers op met harmonikavirtuos Gary Primich en leden van de The Bad Livers, een stringband uit Texas. Weer toont James zijn liefde voor de traditie. Bij hem geen opvallende vernieuwingen maar subtiel gearangerde herwerkingen van voornamelijk vooroorlogse songmateriaal. De traditionele nummers valt hij aan met eigen werk in dezelfde stijl. Die eigen songs vormen dan zijn grote zwakte: ze zijn niet verrassend origineel kwa opbouw en stellen zwaar teleur kwa tekst, een euvel dat wel meer pleegt voor te komen in bluesmiddens. Steve James moet dan ook niet beschouwd worden als een begenadigd songschrijver maar eerder als een levend bluesmuseum.

Peter Van Rompae

Het konsert gaat op donderdag 27 april door in het Oratoriënhof om 21 u.

Kringraad verkiest

Kringraad, de onderwijsgeleding van Loko, houdt verkiezingen voor de verschillende beheersorganen. Op vrijdag 5 mei om 19.00 u (vakatures binnen voor woensdag 3 mei 18.00 u) worden vier studenten voor Akademische Raad en vier voor Onderwijsraad verkozen. Op vrijdag 12 mei om 19.00 u (vakatures binnen voor woensdag 10 mei om 18.00 u) worden drie studenten voor het Akademische Vormingsinstituut voor Leraren verkozen. Voor de federale vertegenwoordiging van de Leuvense studenten in de Vereniging van Vlaamse Studenten worden ook twee studenten gezocht, net als voor de internationale vertegenwoordiging in Mosaic, European Student Network en de Raad voor Internationale Relaties van de KU Leuven zelf.

Voor meer informatie in verband met de voornoemde functies kan je steeds contact met ons opnemen op ons sekretariaat in de 's Meiersstraat 5, tussen 14.00 u en 18.00 u of telefonisch op het nummer 22.31.09. Vragen staat vrij.

Rambo is not dead

Shell in Nigeria

Enkele maanden geleden berichtte het BRTN-radiojournaal dat in Nigeria tweeduizend leden van de Ogoni-stam zouden zijn vermoord omdat ze zich verzetten tegen de oliewinning in hun gebied. Bovendien zou het leger die slachting uitgevoerd hebben in opdracht van het oliebedrijf Shell.

Het is ook geweten dat multinationals, zoals Shell, het in ontwik-

kelingslanden met de milieuwetgeving niet erg nauw nemen, als zo'n wetgeving daar al bestaat. Shell beoefde de Ogoni trouwens drie procent van de olie-inkomsten. Die hebben ze nog steeds niet gekregen.

Dat de impact van haar bedrijvigheid Shell niet erg populair maakt bij de bevolking, leidt er dan weer toe dat men gemakshalve zaken als

mensenrechten wel eens over het hoofd ziet. Op deze pagina en pagina tien leest u over de milieugevolgen en de conflicten die ontstonden door de aanwezigheid van het olieconcern in Nigeria. De volgende bladzijde bevat een interview met geologieprofessor Rudy Swennen die nog voor Shell gewerkt heeft.

(foto Dirk Bernard)

Milieuvervuiling in Nigeria Shell betekent hel voor Ogoni-stam

Na bijna 40 jaar oliewinning door Shell Nigeria is het gebied van de Ogoni-stam in Nigeria in een maanlandschap veranderd. De olievervuiling heeft alles aangetast: water, lucht en bodem. De lokale bevolking heeft er genoeg van en eist schadevergoeding. Shell belooft veel, maar heeft tot nu toe niets gedaan.

De Ogoni, een volk van landbouwers en vissers, vormen een etnische groep van ongeveer 550.000 mensen op een gebied van 1046 vierkante kilometer in het oosten van de Nigerdelta in Westafrikaanse ontwikkelingsland Nigeria. Die Nigerdelta is een zompige moerasdelta van de Nigerrivier, rijk aan olie. De Nederlands-Britse multinational Royal Dutch Shell is er al sinds 1958 actief. Shell is met ruim 3000 vestigingen in meer dan honderd landen één van de grootste multinationals ter wereld. Het bedrijf heeft een jaarlijkse omzet van ruim 300

miljard Belgische frank en een jaarlijkse winst van ruim 160 miljard frank. Veertien procent van de totale olieproductie van Shell komt uit Nigeria.

Afvalwater

Na bijna veertig jaar oliewinning zijn bodem, water en lucht vervuild en is het gebied in een onvruchtbaar landschap veranderd. Bij het verkennend onderzoek naar nieuwe olievoorraden worden grote delen onge-

rept regenwoud gekapt. In het gebied van de Nigerdelta staan ondertussen duizenden olie-installaties en ligt er meer dan 5000 kilometer pijpleiding. De olie-installaties zijn oud en krakemikkig, de pijpleidingen lekken en halfverroest. Tijdens het boren gebeuren er regelmatig blow-outs, ongelukken waarbij de olie ongecontroleerd uit de bron spuit. Ook tijdens het olietransport zijn er heel wat lekken door breuken in de pijpleidingen.

Van financieel voordeel voor de lokale bevolking is er helemaal geen sprake. Gronden werden onteigend via een simpele aankondiging in de krant. Wie een schadevergoeding wil, moet op de advertentie reageren, maar aangezien de meeste mensen niet kunnen lezen, zien ze totaal onverwacht een bulldozer over hun groenteveldje gaan. Voor een schadevergoeding is het dan te laat. De olie-exploitatie door Shell Nigeria heeft ook geen werkgelegenheid gebracht, want de werknemers komen van bui-

ten Ogoniland, of zelfs van buiten Nigeria. Door de vervuiling moeten de inheemse volkeren nu het voedsel invoeren dat ze vroeger zelf konden verbouwen of vissen. De landbouwgrond en het water zijn vervuild. Een achttal bevolkingsgroepen in de Nigerdelta, waaronder ook de Ogoni, beginnen dan ook meer en meer te protesteren.

Verlichting

Shell erkent dat er een milieuprobleem is maar vindt de bevolkingsaangroei, en niet de oliewinning, de hoofdoorzaak is van de milieuverontoring. Zij verdedigt zich met te stellen dat dertig jaar geleden de milieunormen nog niet zo hoog lagen. Shell Nigeria verwijt de Ogoni ook sabotage van de pijpleidingen, en stelt dat zestig procent van de olielekken daaraan te wijten zou zijn. De Ogoni ontkennen dat. Een VN-onderzoek besloot dat tussen '76 en '90 hoogstens drie

procent van de lekken te wijten is aan sabotage.

Moody-Stuart, één van de internationale directeuren van Shell heeft verklaard de uitstoot en lozing van milieuschadelijke afvalstoffen te verminderen en later volledig stop te zetten. Er wordt echter geen termijn genoemd waarbinnen deze mooie belofte zal worden waargemaakt. Zo beloven Shell en Chevron ook al meer dan tien jaar het probleem van de aardgasbranden op te lossen, maar tot nu toe kunnen de mensen nog steeds van gratis verlichting genieten. Shell Nigeria beweert een milieueffectenonderzoek te hebben uitgevoerd sinds 1982, maar wil de resultaten niet openbaar maken. Shell wil nu, na lang aandringen van milieuoorganisaties, wel meewerken aan een onafhankelijk onderzoek naar de milieuschade ter plaatse.

Axel Verstraal
Ilse Frederickx

Oliebronnen

Wie meer over deze kwestie wil weten, kan ondermeer de volgende documentatie raadplegen:

- Greenpeace Report: 'Shell-Shocked', juli 1995.
- Greenpeace kwartaalblad, 16de jaargang, april 1994.
- Amnesty International Report: 'Nigeria', november 1994.
- 'Ogoni Bill of Rights', december 1991.
- Korrespondentie met Kwia, Steungroep Inheemse Volkeren.
- Unrepresented Nations and Peoples Organisation: 'Nigeria Mission Report' en persberichten.
- Shell International Petroleum Company Limited.
- Human Rights Watch.

Lesje geologie

Aardolie is eigenlijk gefossiliseerd plankton. Als plankton afsterft, bezinkt het op de bodem van de zee. Hierop worden in de loop van honderden miljoenen jaren zand, klei, stenen enzoverder afgezet, die ervoor zorgen dat het plankton onder een grote druk komt te staan. Daardoor wordt het plankton omgevormd tot olie. Het schelpjeslogo van Shell verwijst trouwens naar het kostbare fossiel.

In een reclamespot van Shell loopt er een goudkleurige stroop sensueel over de donkere huid van fotomodel Naomi Campbell. Bijzonder ironisch, als je weet dat de Ogoni in de jaren '60 ruwe olie op hun huid aanbrachten, omdat ze dachten dat het goede geneeskrachtige eigenschappen bezat. Als je de chemische samenstelling van aardolie bekijkt, lijkt het nachts niet aangeraden het spul op je vel te smeren. Olie bestaat uit koolwaterstoffen, zwavel, stikstof en zuurstof. In gewone mensentaal betekent dat dat het spul bij hoge doses stinkt en giftig is, met als gevolg huidziekten, maagaandoeningen, ademhalingsmoeilijkheden, hoofdpijn en kanker. Ondervoeding is dan weer het gevolg van de vervuiling, waardoor men zelf geen voedsel meer kan verbouwen.

Oliewinning kan met een minimum aan milieuvervuiling, maar dat vergt heel wat investeringen. Shell Nigeria schermst steeds met het argument dat in de jaren '50, toen de installaties gebouwd werden, de milieunormen nog niet zo hoog lagen. De oliemultinationals maken ook handig gebruik van het feit dat de milieuwetgeving in ontwikkelingslanden meestal niet veel voorstelt. De slechte en verouderde infrastructuur veroorzaakt vele olielekken.

Het gewonnen aardgas wordt als onbruikbaar beschouwd, omdat het produkt niet rendabel is op de wereldmarkt. Het is technisch mogelijk het gas terug in de grond te injecteren en zo de voorraad te bewaren voor later. Shell Nigeria verbrandt het aardgas echter. Die verbranding veroorzaakt niet alleen doorlopend huizenhoge vlammen, maar ook een hels lawaai, dat voor mensen tot gehoorproblemen kan leiden. De Ogoni beweren met uitsterven bedreigd te zijn, dat moet letterlijk geïnterpreteerd worden.

(1f)

Professor Rudy Swennen over Shell "Het plaatselijke systeem in Nigeria is totaal korrump"

Professor Geologie Rudy Swennen werkte een aantal jaren voor Shell in onder andere de Sovjetunie, China en Zuid-Afrika tijdens het apartheidsregime. Ook nu nog volgt hij de activiteiten van het Nederlands-Britse bedrijf via afgestudeerde studenten die voor de multinational werken. Hij kent de situatie in Nigeria vanuit die hoek, maar ook van zijn broer Rony die er jarenlang onderzoek deed. We vroegen Rudy Swennen dan ook of Shell haar boekje niet te buiten gaat in Nigeria.

Rudy Swennen: «Als 'employee' heb ik altijd de indruk gehad dat Shell een enorme inspanning deed om deontologisch korrekt op te treden. Ik was lid van Shell Internationale Petroleummaatschappij en had veeleer een controleerende functie. Ik heb ook in Zuid-Afrika gemerkt — toen daar nog de apartheid gold — dat Shell een enorme inspanning deed om menselijk op te treden tegenover de zwarten. Hun salarissen lagen drie keer zo hoog dan wat ze normaal verdienen in die regio's en ze kregen ook een behoorlijk onderdak. De infrastructuur die de zwarten ter beschikking hadden, was dezelfde als die ik had, weliswaar met een kleine scheiding. Die scheiding was echter niet konform aan de wettelijke vereiste van dat ogenblik.»

«Wat opvalt is dat Shell de laatste jaren op vrij korte termijn in haar exploitatie van een kolonialistische mentaliteit geëvolueerd is naar een mentaliteit van lange-termijninvestering in een bepaald land. Waarschijnlijk is dat de enige manier om er economisch aanwezig te kunnen blijven. Er is ook een algemene wijziging in onze maatschappij ten opzichte van ontwikkelingsamenwerking en het ontplooiën van economische activiteiten in derde wereldlanden. Ook in het land zelf is er een verandering merkbaar. Wanneer Shell of een andere multinational een buitenland wil sturen naar bijvoorbeeld Nigeria, dan zal de Nigeriaanse regering met zekerheid eisen dat een Nigeriaan naar Nederland overkomt voor een vervolgmaatschappij. Ze proberen zoveel mogelijk de eksterne staf te beperken en de lokale staf uit te breiden. In de Arabische landen is dat een akkoot probleem. Zo leidt dat in Oman, één van de lokaties waar Shell present is, tot zeer grote problemen. Shell heeft immers een zeker aantal eksterne medewerkers in Nigeria memo's hebben gestuurd naar Shell Internationale Oliemaatschappij en naar de overheid om er op te wijzen

heeft ook zo'n eigen operating company. Die firma's kunnen soms vrij onafhankelijk zijn, vooral wanneer ze vrij veel sukses hebben. Ik heb dat zelf nog meegemaakt. Shell Tunrex (Tunesië, ndr) had twee belangrijke ontdekkingen gedaan. Ik werd daar naartoe gezonden om een project te evalueren en men heeft mij daar uitgelachen: «Wat kom jij hier doen? Wij doen het hier goed en uw commentaar hebben wij niet nodig.»

«Nigeria is één van de lokaties waar Shell — het kan moeilijk anders, vanuit geologisch standpunt — veel sukses heeft. Shell Nigeria doet er alle operaties. Het merendeel van de stafmedewerkers zijn Nigerianen, een klein deel niet. De internationale staf moet eerder superviseren. In Nigeria zijn er tal van etnische problemen: tussen al die volkstammen onderling, tussen de moslims en de kristenen in Biafra. Aangezien alle macht in Nigeria bij de moslims zit, heeft men waarschijnlijk een structuur opgezet waarvoor de moslims er beter van worden en waarin de lokale bevolking niet opgenomen wordt. Shell Internationale Petroleummaatschappij zou er op attent gemaakt moeten worden dat dat niet kan.»

Graat

Veto: *Zo ging het ook in Zuid-Afrika. Daar ondersteunde men het blanke apartheidsregime.*

Rudy Swennen: «Zeker en vast. Daarom was het ook zo dat ik aan niemand mocht zeggen dat ik naar Zuid-Afrika vertrok, ook niet binnen Shell. Al die firma's die daar aanwezig waren, hebben het systeem ondersteund. In feite kwam er van de economische boycot niet veel in huis.»

«Ik stel vast dat een aantal internationale medewerkers in Nigeria memo's hebben gestuurd naar Shell Internationale Oliemaatschappij en naar de overheid om er op te wijzen

"In principe kun je geen exploitatie doen zonder het milieu te schaden"

en er ook meer invloed zou moeten op uitoefenen dan nu het geval is.»

Veto: *Shell stelt nochtans dat ze zich niet mengen met binnenlandse politiek, noch op een negatieve manier, ze distantiëren zich totaal van de genocide, noch op een positieve manier. Ze dwingen de Nigeriaanse overheid niet om de moorden te doen ophouden. Op dat laatste vlak hebben ze toch een enorme invloed.*

Rudy Swennen: «Een firma die economische interesses heeft in een bepaalde lokatie gaat de zaak zo sturen dat die operaties optimaal kunnen uitgevoerd worden. Ze gaat dus niet interfereren in zaken die niet te maken hebben met de economische belangen.»

Veto: *Shell interfereert echter wel. De firma zou het leger in bedekte termen vragen de Ogoni uit te moorden.*

Rudy Swennen: «Ik denk dan ook dat Shell Internationale Petroleummaatschappij een grotere controle zou moeten uitoefenen op Nigeria. Ze hebben er de economische macht voor. Ze moeten er voor zorgen dat hun operaties gebeuren aan voorwaarden die de natuur zo min mogelijk schaden en zodat de lokale bevolking er het minste onder te lijden heeft. De lokale bevolking zou ook mee moeten kunnen genieten van de voordelen van de economische activiteiten. Dat gebeurt nu niet. Er speelt in dit geval waarschijnlijk een etnisch conflict met tussen verschillende groepen en clans. In Nigeria zijn zulke conflicten op zeer kleine schaal aanwezig; van het ene dorp naar het andere.»

nog niet doorgedrongen tot op het niveau van de gigantische petroleummaatschappijen tenzij het faktoren zijn waar zij ook economische baat uithalen.»

Veto: *Had u het er zelf moeilijk mee toen u in 1985 naar Zuid-Afrika gestuurd werd tijdens de economische boycot?*

Rudy Swennen: «Ik zat in feite in een soort van expertteam met tamelijk veel Nederlanders. Omdat er in Nederland zoveel kritiek was op de aanwezigheid van Shell in Zuid-Afrika, kon er geen Nederlander gaan. Men had er baat bij een Nederlandstalige te sturen om het Afrikaans te begrijpen en ik heb het als een uitdaging gezien als jonge werknemer. Op dat ogenblik hoorde men enorm veel over Zuid-Afrika maar wat was er van waar? Er zit altijd wat een kern van waarheid in, maar als je het in levende lijve kunt ondervinden, is het toch nog anders.»

«Als werknemer van Shell weet je dat je naar lokaties gestuurd kan worden waar je niet zo graag naar toe gaat. Je verdient een goede wedde en men zegt op voorhand dat er een maximale flexibiliteit en een vakbekwaamheid van je verwacht wordt. Als je je handtekening gezet hebt, moet je daarna niet gaan zeggen dat je niet naar Nigeria wilt.»

Banaan

Veto: *Shell zou haar werknemers ook een bedrijfsideologie inpompen.*

Rudy Swennen: «Als je bij Shell begint, krijg je een bedrijfskursus over exploitatie van aardolie en gas, over productietechnieken en een interculturele workshop waardoor je in contact komt met verschillende culturen. Daarnaast is er ook nog een 'group orientation course' over de structuur en de werking van Shell, die wel eens al lachend 'group indoctrination course' wordt genoemd. Shell is een soort van familiebedrijf. Dat heeft als nadeel dat je altijd in dezelfde lijn moet denken als het moederbedrijf. Het voordeel is dat Shell hun werknemers in periodes van crisis niet direct aan de deur zal zetten. Exxon zou dat bijvoorbeeld wel doen. Bij Shell ben je loyaal tegenover je familie, en de familie is loyaal tegenover jou.»

«Shell is zonder twijfel een conservatief bedrijf. Aangezien niet ieder van hun medewerkers een topmedewerker is — in tegenstelling tot wat men in het geologische wereldje nogal snel denkt —, kan je de vraag stellen hoe het mogelijk is dat ze zo veel sukses boeken. Shell zal de mindere goden onder hun werknemers niet zo snel afhandelen maar veeleer een inspanning leveren om hen op een andere afdeling te zetten.»

Veto: *Dat familiegevoel brengt ook met zich mee dat men de rangen gaat sluiten, als er iets mis gaat.*

Rudy Swennen: «Dat klopt. Je moet ook de situatie ter plaats kennen. Vaak heeft men een kleine kolonie van blanken, waarvoor alles gedaan wordt om het hen zoveel mogelijk naar de zin te maken. Als je voor langer dan drie maanden weggaat, wordt er gevraagd je echtgenote mee te nemen. Die heeft immers een stabiel

liserende invloed. In belangrijke gebieden zoals Nigeria heeft Shell een grote kolonialistische infrastructuur. Je kunt er aan de huizen zien wat het salaris is van de desbetreffende persoon: er zijn zwembaden, tennisvelden, scholen in het Engels en het Nederlands. In zo'n blanke kolonie waar iedereen elkaar kent, is het normaal dat je je collega's gaat beschermen als ze in problemen zitten. Er heerst een soort van kuddegeest. Vandaar dat de mensen die intern reageren en stellen dat dezelfde operaties op een milieuvriendelijkere manier zouden kunnen uitgevoerd worden, een in eerste instantie negatieve reactie van de bazen mogen verwachten. Het wordt niet als normaal beschouwd dat een werknemer nadenkt over de dingen die in feite niet tot zijn bevoegdheid behoren. Achteraf kan het dan toch gebeuren dat het geleidelijk aan naar boven doorsijpelt.»

Veto: *Bovendien heeft wel in Nigeria gewerkt, weliswaar niet voor Shell. Wat zijn zijn ervaringen met het land?*

Rudy Swennen: «Mijn broer is er met grote idealen naar toe gegaan maar heeft spoedig gemerkt dat je in een land zo korrump als Nigeria gedwongen bent compromissen te sluiten met mensen met wie je dat liever niet zou doen. Onlangs heeft hij voor zijn onderzoek een prijs gekregen van de Koninklijke Boudewijninstelling. Hij heeft een variëteit ontwikkeld van plantainbananen — een soort die te vergelijken is met de aardappel in onze regio's — die in hoge mate resistent is tegen verschillende ziektes. Plantain staat in voor de lokale behoeftes van de bevolking. Het waardevolle aan het werk van mijn broer is dat het de lokale bevolking ten goede komt. Dat is een vrij edel doel, denk ik. Ik durf niet zeggen dat ik voor sommig onderzoek dat ik hier doe de garantie heb dat het de lokale bevolking ten goede komt. In zijn geval is dat wel zo. Het onderzoek op plantain dient te gebeuren op plaatsen waar die soort in grote mate aanwezig is. Daarom diende hij noodgedwongen samen te werken met korrumpte stamhoofden, militair, enzovoort. Hij heeft er intern wel een tentatief probeert te veranderen en is dan ook stamhoofd geworden.»

Ziekenhuis

Veto: *Hoe komt het, denkt u, dat er over de praktijken van Shell in Nigeria zo weinig in de pers verschenen is?*

Rudy Swennen: «Ik denk dat velen Afrika als een lost continent beschouwen. Je kan er wel iets opzetten maar als je dan weg bent, valt het helemaal in elkaar. Wij krijgen trouwens vaak een verkeerd beeld van een land. Wij hebben bijvoorbeeld de indruk dat er in Zuid-Afrika geen apartheid meer is. Enkele weken geleden is er nog een dokter teruggekomen uit Zuid-Afrika die er een volledig zwart ziekenhuis had opgezet voor de lokale bevolking. Hij werd echter geadviseerd er weg te gaan omdat het blijkbaar nog steeds niet kan dat een blanke een zwart ziekenhuis opzet.»

Axel Verstrael
Peter Van Rompaey

Shell in Nigeria

know how op te bouwen zodat ze uiteindelijk zelf kunnen instaan voor de exploitatie. Waarschijnlijk heeft dat ook bijgedragen tot die mentaliteitswijziging, waarbij men liever een lange-termijninvesting ontwikkelt dan gewoonweg snel een operatie op te zetten, alles leeg te pompen en dan te verdrinken.»

Eiland

Veto: *In Nigeria is het ondanks die mentaliteitswijziging toch zo dat er geen enkele Ogoni bij Shell tewerkgesteld is.*

Rudy Swennen: «Je moet Shell op verschillende niveaus zien. Er is ten eerste Shell Internationale Petroleummaatschappij die alles onder zijn controle heeft. Daarnaast zijn er de operatie companies in de verschillende landen. In Nederland is dat bijvoorbeeld de Nederlandse Aardolie maatschappij, in Groot-Brittannië Expro. Nigeria

dat de bepaalde praktijken niet door de beugel kunnen. Ze hebben gevraagd om bepaalde ingrepen in de natuur, die anders konden, ongedaan te maken. Die medewerkers hebben soms op hun donder gehad. Anderzijds hebben ze er wel voor gezorgd dat Shell een eiland helemaal heeft opgekocht en er een natuurpark heeft van gemaakt.»

Veto: *Dat is toch lachwekkend.*

Rudy Swennen: «Dat is een beetje lachwekkend maar ondertussen doen ze toch iets. Ik denk dat de mentaliteit van Shell langzaam wijzigt door werknemers die langzaam in opstand komen. Shell is een log apparaat.»

Veto: *Als we het goed begrijpen, valt er op het plaatselijke nivo niet veel vat te krijgen.*

Rudy Swennen: «Het plaatselijke systeem in Nigeria is totaal korrump. Toch denk ik dat de internationale koepel van Shell er invloed kan op uitoefenen

«In belangrijke gebieden zoals Nigeria heeft Shell een grote kolonialistische infrastructuur. Je kunt er aan de huizen zien wat het salaris is van de desbetreffende persoon: er zijn zwembaden, tennisvelden, scholen in het Engels en het Nederlands.»

Veto: *Het probleem situeert zich natuurlijk niet alleen bij Shell. Andere petroleummaatschappijen zijn ook niet helemaal zuiver tot op de graat. Het recentste voorbeeld is waarschijnlijk Texaco, dat in Ecuador veel meer ruwe olie laat verloren gaan dan die er bij de fameuze olieramp van Exxon Valdez ontsnapte.*

Rudy Swennen: «In principe kun je geen exploitatie doen zonder het milieu te schaden. Gelukkig is de mentaliteit de laatste tien jaar bij ons veranderd. Ik denk dat de publieke opinie daar een grote rol in gespeeld heeft. Die mentaliteitswijziging is misschien

Schending van mensenrechten Genocide in Nigeria voor Shell?

Stop een Ogoni in je tank

(foto Dirk Bernard)

Het verzet van de Ogoni tegen Shell werd door het Nigeriaanse leger hardhandig onderdrukt. Uit uitgelekte memo's blijkt dat Shell Nigeria om assistentie van de militairen gevraagd had. De leider van de Ogoni is opgepakt en riskeert de doodstraf. Shell beweert met de slachtpartijen niets te maken te hebben.

Het probleem evolueerde van een milieu-onderwerp naar een mensenrechtenzaak, naarmate het Ogoni-protest beter georganiseerd raakte. Nigeria kent momenteel een militaire regering, die aan de macht gekomen is met een staatsgreep. Die regering bezit 55 procent van de aandelen van Shell Nigeria. De oliedollars vormen 80 procent van de regeringsinkomsten en 95 procent van de exportinkomsten van het land. Shell is de grootste oliemaatschappij in Nigeria en is goed voor meer dan 50 procent van de totale Nigeriaanse olieproductie. Dat maakt de banden tussen Shell Nigeria en de militairen al wat duidelijker.

Het leger beweert dat de Ogoni met hun buurvolkerekenen vechten en dat daardoor militaire tussenkomst nodig is. De VN ontkent dat de conflicten van etnische aard zijn. In werkelijkheid blijkt het 'etnisch' geweld door het leger zelf georganiseerd te zijn, zegt de 'Unrepresented Nations and Peoples Organisation'. Dat leger voert aanslagen uit op Ogoni-dorpen, onder de naam van de Andoni, de zusterdorpen van Ogoni.

Volgens Amnesty International is er al langer sprake van willekeurige arrestaties, buitengerechtigde ekse-

kuties, verkrachtingen, afpersing, gijzelingen en vernietiging van dorpen. Het geweld blijft ook niet beperkt tot de Ogoni. In 1990 werden tachtig mensen van de Etche, een buurvolk van de Ogoni, doodgeschoten. Voor de Ogoni was in april 1993 de maat vol, toen pas beplante velden verwoest werden voor de aanleg van een pijpleiding. De onderaannemer die voor Shell de leidingen aanlegde, was vergezeld door soldaten. Die openden het vuur toen een vreedzame demonstratie van tienduizend mensen was ontstaan.

Kranten

De Ogoni verenigden zich in de 'Movement for the Survival of the Ogoni Peoples' (Mospop), onder leiding van de 53-jarige schrijver Ken Saro-Wiwa, die geweldloosheid voorstaat. Dat alles maakte dat de Ogoni internationale aandacht konden trekken. Op vier januari 1993 hielden 300.000 Ogoni hun eerste grote manifestatie. Ze eisten toen politieke autonomie, aandeel in de oliewinsten, financiële compensatie voor de milieuschade en sociale voorzieningen. Tijdens die demonstratie tegen Shell Nigeria re-

geerde de Nigeriaanse overheid hardhandig. Dat dit gebeurde op vraag van de multinational blijkt uit de uitgelekte politiememo 'Restoration of Law and Order in Ogoniland', waarin leger en politie gemobiliseerd worden om Ogoniland te bezetten, zodat buitenlandse oliemaatschappijen weer kunnen boren zonder gestoord te worden door Ogoni-protest.

Sinds augustus 1993 heeft het leger Ogoni vermoord en dorpen verwoest: Volgens Greenpeace zijn er toen meer dan duizend mensen vermoord en wel 30.000 dakloos. Volgens de Mospop zijn in totaal tot nu toe zeker 1800 mensen omgekomen. Op tweeëntwintig mei 1994 werd Saro-Wiwa dan opgepakt. Hij wordt beschuldigd van moord op vier Ogoni-leiders, hoewel hij op het moment van de moorden niet in Ogoniland was. Een speciaal opgerichte militaire rechtbank zal uitspraak doen. Mensenrechtorganisaties vreezen voor zijn leven. In Nigeria bestaat er immers een wet die de doodstraf oplegt aan schuldigen in etnische conflicten. Saro-Wiwa zou eind 1994 trouwens de 'Right Livelihood Award' toegekend krijgen. Die prijs is ook bekend als de alternatieve Nobelprijs.

Onder internationale druk zijn er daarom buitenlandse waarnemers op het proces toegelaten. Door de rechtzitting die in februari startte, telkens weer uit te stellen, proberen de militairen de waarnemers buiten te werken. Andere opposanten van het regime worden willekeurig opgepakt. Een

Shell in Nigeria

aantal kranten is opgedoekt. Ogoniland is momenteel niet meer toegankelijk en permanent bezet door het leger.

Junta

Nigeria wordt ook geplaagd door conflicten, die voortkomen uit etnische tegenstellingen. Die etnische verschillen in Nigeria worden nog versterkt door, of vallen samen met religieuze tegenstellingen, sociale klassen, een verschillend aandeel in de politieke macht en regionale variaties in economische ontwikkeling. Al deze factoren vormen samen een gevaarlijke cocktail. Sommigen vreezen dan ook dat Nigeria opnieuw afstevent op een burgeroorlog, zoals de Biafra-oorlog in '67-'70. De politieke spanningen tussen twee grote etnische groepen, de islamitische Hausa in het noorden tegenover de meer welvarende Ibo in het oosten, leidden er toen toe dat de federatie Nigeria uit elkaar viel. Na een slachtpartij van 30.000 Ibo riep Oost-Nigeria zich uit tot de onafhankelijke staat Biafra. Dat was het begin van een bloedige strijd tussen de centrale regering en het oosten, waarbij naar schatting twee miljoen mensen omkwamen, tot Biafra in '70 kapituleerde.

De problemen die toen tot de oorlog leidden, zijn nog steeds niet opgelost en het scenario dat zich nu afspeelt, vertoont overeenkomsten met dertig jaar geleden. De meeste politici en militairen van nu waren trouwens toen in die oorlog betrokken. Die voorgeschiedenis verklaart waarom de regering de Ogoni zo repressief aanpakt. De Ogoni eisen politieke en economische autonomie binnen de federale republiek Nigeria. Zij zouden zo

een voorbeeld kunnen stellen voor de 250 andere etnische groepen. Voor de regering gaat het niet enkel om de olie-inkomsten, maar ook om het samenhouden van Nigeria. Vierentwintig jaar van militaire junta's op vierendertig jaar onafhankelijkheid hebben de eenheid van het land geen goed gedaan.

Publiek

Bij Shell spreekt men in interne documenten van een probleem van 'public affairs', de nieuwe term voor public relations. In Nederland worden speciale 'issue managers' aangesteld om de schade voor het imago van Shell te beperken. Naar buiten toe definieert Shell de eisen van de Ogoni als politiek en etnisch bepaald. De multinational ontkent dan ook iedere betrokkenheid of verantwoordelijkheid voor 'politieke' en 'etnische' conflicten, en stelt dat privebedrijven het recht en de competentie niet hebben om tussenbeide te komen. Hun samenwerking met een diktatoriaal regime staat blijkbaar los van politiek.

Shell verwijt de Mospop ook de naam van Shell te misbruiken om de internationale aandacht te trekken op hun problemen. Shell geeft wel toe dat de lokale bevolking blijkbaar nooit haar deel van de olie-inkomsten, drie procent, bedoeld om de regio te ontwikkelen, van de Nigeriaanse regering heeft gekregen. Het bedrijf probeert verder zijn handen in onschuld te wassen door te zwaaien met hun sociale projecten ten behoeve van de bevolking. De Ogoni zelf beweren van die projecten nog niets te hebben gezien.

Axel Verstrael
Ilse Fredericks

Texaco in Ecuador

De problemen tussen de Ogoni en Shell zijn geen alleenstaand geval. In ontwikkelingslanden is het politiek systeem zwak en de wetgeving er ruim, zodat grote oliemultinationals niet alleen in Nigeria, maar ook in bijvoorbeeld Ecuador, Peru, Birma en Papoea Nieuw-Guinea volledig vrij spel hebben op vlak van milieu. Een voorbeeld hiervan is Texaco Ecuador. In Ecuador, dat zich uit de Opec terugtrok om nog meer olie te kunnen exploiteren, dringt de oliewinning steeds dieper het Amazonewoud in. Na achttien jaar oliewinning in het regenwoud, waarbij meer dan één miljard vaten ruwe olie gewonnen werd, verliet Texaco het land in 1992. Het bedrijf liet een enorme ravage achter voor het ecosysteem en voor de inheemse volkeren: lekkende pijpleidingen, giftige olieplassen, niet afgedekte putten met olie-afval en vervuilde gronden. Texaco heeft één miljoen vaten (elk 159 liter) ruwe olie laten wegvloeien in het regenwoud, de grootste olieramp ooit. De olie vergiftigt de ondergrond zowel als de rivieren, die voor het overleven van de Amazone-Indianen levensnoodzakelijk zijn. Zij zijn immers de enige bron van drinkwater. Nochtans weigert Texaco de smurrie op te ruimen of de getroffen lokale bevolking voor de schade te vergoeden.

(if)

THEATER IN LEUVEN

26 APRIL STADSSCHOUWBURG

Geschreven door Peter De Graef en geregisseerd door Jappe Claes. Geïnspireerd op het werk van Kafka. Acteurs zijn Ann Pira, Herwig Illegems, Lukas Smolders, Patrick Vandersande en Wim Willaert.

THEATERTEATER

EEN GEMEENSCHAP VAN SCHURKEN

27 APRIL STADSSCHOUWBURG

Kristien Hemmerchts, Geertrui Daem en Leo Pleyssier lezen voor uit eigen oeuvre, waarin de vrouw centraal staat. Tijdens de voorstelling ontplooiën zich onverwachte parallellen tussen de personages van Hemmerchts, de familieleden van Pleyssier en de vriendinnetjes van Daem.

GELETTERDE MENSEN

HEMMERCHTS, PLEYSSIER & DAEM

2 t/m 4 MAART STADSSCHOUWBURG

Jan Declair, Els Dottermans, Peter Van den Begin, Karlijn Sileghem en Erik Van Herreweghe in een regie van Stany Crets. "Hebt ge ooit al eens met een beest gevrejen? Ik bedoel een dier, hé. Hebt ge ooit al eens een kat een tong gedraaid? Hebt ge al eens een kicken gevingerd? Hebt ge al eens op een schaap gezeten? Hebt ge al ne vis afgezogen? Met uw bloot lijf op een koei gelegen?"

BLAUWE MAANDAG CIE

VRIJEN MET DIEREN

9 MEI STADSSCHOUWBURG

Kees Van Kooten sluit de reeks Geletterde Mensen van dit seizoen af. Of hij nu exemplarische belevenissen uit eigen huis, tuin en keuken opdist of voor iedereen herkenbare typetjes en toestanden serveert, de verbale trefzekerheid van Van Kooten is steeds overweldigend.

GELETTERDE MENSEN

KEES VAN KOOTEN

18 MEI STADSSCHOUWBURG

Een boek van Marguerite Duras in een regie van Johan Van Assche. Met Warre Borgmans en Katelijne Verbeke. "Er is een man en er is een vrouw. Ze zwijgen. Voor we hen te zien krijgen hebben zij wellicht heel veel gepraat. Onze aanwezigheid maakt hen erg onwennig. Zij staan recht, de rug tegen de muur, tegen de meubelen, uitgeput als het ware. Zij bekijken elkaar niet..."

DE TIJD

AGATHA

(advertentie)

Sigiswald Kuijken deze week in Leuven

"Een konsert is niet iets waarmee je de arbeidersklasse kan helpen"

"De mensen zoeken naar iets meer harmonisch."

(foto Karel De Weerd)

Sigiswald Kuijken is vandaag zonder meer één van de groten onder de Belgische klassieke muzikanten. Hij is allicht het meest bekend als mede-oprichter van het barokorkest La Petite Bande en als eerste viool in het Kuijken Strijkkwartet, waarin ook zijn vrouw en broer spelen. Hij heeft echter ook zijn sporen verdiend in de hedendaagse klassieke muziek. In de jaren zestig speelde hij bijvoorbeeld in het avant-garde-ensemble Musiques Nouvelles. Daarna is hij zich steeds meer gaan toeleggen op de traditionele uitvoeringspraktijk van barokmuziek en op de authentieke speelwijze van de barokviool. Hij ontwikkelde daar zo zijn eigen ideeën over, waarmee hij in heel Europa navolging vond. Onlangs werkte het Kuijkenkwartet samen met Willem Vermandere, en deze week speelt Sigiswald Kuijken in Leuven. Veto praatte met.

Veto: *Komt u uit een muzikale familie?*

Kuijken: «Ja, maar niet in die zin dat er in onze familie veel professionele muzikanten zaten. Er waren wel veel amateurmuzikanten. Het zit in de genen, eerder dan in de voorbeelden. Het is eigenlijk heel ingewikkeld gegaan. Wij woonden helemaal op de buiten, en daar was niks te beleven. Er was zelfs geen radio. Op een dag, in 1951, kwam er een vriendin van de familie langs en die vertelde over kussens vedelbouw die gegeven werden, net over de Duitse grens. Een vedel is een middeleeuws renaissance-achtig instrumentje dat je op je knie houdt. Dat werd daar toen gebouwd voor en door amateurs. Mijn oudere broers zijn toen zo iets gaan maken, en daar heb ik op zitten krabben. Ik was zeven, acht jaar en moest wegens een ziekte een heel jaar thuis blijven. Ik had dus veel tijd om te proberen.»

Veto: *Hoe bent u dan tot de barokviool gekomen?*

Kuijken: «Mijn broer Wieland, die zes jaar ouder is, is ook vedel begonnen te spelen, en wat we speelden was automatisch renaissance-muziek. Mijn broers kwamen namelijk van die cursus thuis met een beetje muziek, en dat was muziek van de Vlaamse polyfonisten. Duetten, makkelijke dingen, maar heel mooi. Dat was eigenlijk ons eerste contact met muziek, en dat is heel belangrijk geweest. Als kind doe je indrukken en die je nooit meer vergeet.»

Zoektocht

«Daarna zijn we verhuisd naar Brugge, en daar zijn we dan naar het conservatorium gegaan, waar we kennis maakten met de officiële instrumenten: viool, piano, cello. Maar dat pad van die oude muziek zijn we eigenlijk nooit meer vergeten. We hebben altijd een soort dubbel circuit aangehouden. Op het conservatorium deden we wat ze ons vroegen, want we wisten ook wel dat daar geen discussiëren aan was.»

Veto: *Uw kinderen maken nu ook allemaal muziek?*

Kuijken: «Ze zijn muzikaal en ze hadden allemaal muzikant kunnen worden, maar ze hebben er niet allemaal voor gekozen. Drie van de vijf zijn bezig.»

Veto: *U treedt in Leuven op in het kader van een reeks Bach-konserten. De barok lijkt wel in de laatste tijd. Is er een verklaring voor die revival?*

Kuijken: «Die is eigenlijk al dertig jaar bezig. Langzamerhand wordt duidelijk dat er een soort neostroming is. Er worden natuurlijk geen barokgebouwen gezet, maar in de muziekbeleving is er wel een enorme trek, ook vanuit het publiek. De muziek van Vivaldi en dergelijke doet het eigenlijk veel beter dan men kan verklaren. Ik denk dat het een soort muziek is die een meer vredevoel gevoel geeft dan de konflikt-situaties in de maatschappij tegenwoordig. Het lijkt me een bewuste zoektocht naar iets harmonischer.»

Veto: *Er bestaat al jaren een controverse in verband met het al dan niet spelen van oude muziek met de traditionele instrumenten, op de traditionele manier, zoals Bach en Vivaldi het zelf gedaan zouden hebben.*

Kuijken: «Dat heeft ook met hetzelfde fenomeen te maken. Men is er zich de laatste dertig jaar bewust van geworden dat men de zeventiende-eeuwse muziek speelde op een manier die eigenlijk negentiende-eeuwse was. En die negentiende eeuw is bij ons toegekomen zonder veel bewuste historische overdracht. Het is een feit dat die muziek van de zeventiende, achttiende eeuw ook nu nog ten dele gespeeld wordt op een manier die eigenlijk niets te maken heeft met hoe hij toen gespeeld werd. Mozart en Bach hebben die muziek nooit gehoord zoals de grote symfonieorkesten die nu spelen. Dat was niet hun bedoeling, maar je kan ook niet zeggen dat het hun bedoeling was dat het niet mocht gebeuren.»

Veto: *Maar u vindt het wel belangrijk dat het nu uitgevoerd wordt zoals het toen werd gedaan?*

Kuijken: «Het is geen moreel principe. Het is niet belangrijk in die zin dat het een verplichting is, maar het is een keuze, waarvan ik zelf vind dat ze tot een veel levendiger resultaat leidt. Ik vind dat het deugd doet iets te zien in zijn context. Een schilderij van Memlinc komt toch ook veel meer tot zijn recht in zijn museum in Brugge, in een aangepaste architectuur. Dat moet je met muziek ook doen.»

Veto: *Eén van uw stokpaardjes is dan ook de encensering van barokopera's op een traditionele manier.*

Kuijken: «Dat wordt tot nu toe jammer genoeg heel zelden gedaan op een manier die iets te maken heeft met het oorspronkelijke. Er bestaan

daar nochtans veel documenten en gravures over. En het valt op dat die encensering helemaal één was met de muziek. Dat heeft er niets mee te maken dat iedereen nu pruiken moet gaan dragen omdat ik dat zo mooi vind of zo. Nee, het gaat om de eenheid van het visuele en het auditieve. De regisseurs van deze tijd zijn ook heel graag bezig met het verplaatsen van onderwerpen uit oudere tijden naar nu. Zo kom je bij een uitvoering van Shakespeare met hakenkruisen op het toneel. Ik vind dat heel absurd.»

Veto: *Het Kuijken Kwartet heeft onlangs samengewerkt met Willem Vermandere. Hoe bent u daartoe gekomen, en hoe viel die samenwerking mee?*

Kuijken: «Wij zijn al lang met Willem bevriend. Die samenwerking, de 'Zeven woorden' van Haydn, is een ingeving geweest van mij. Die stukken van Haydn zijn in feite commentaren bij de zeven laatste woorden van Kristus aan het kruis. De opdracht van Haydn was stukken schrijven die zouden kunnen afwisselen met de homilie. Wij wilden dat ook eens proberen. Eerst hebben we kardinaal Danneels daarvoor gevraagd, want die man is een poëet, vind ik. Die heeft trouwens ook met muziek een goede binding. Hij was echter niet vrij. Toen dacht ik ineens aan Willem, die met alles wat religie is toch al jarenlang worstelt en daarover niet kan zwijgen. Hij heeft daar persoonlijk ideeën over en kan die goed brengen. Hij vond het een uitdagend.»

Verschrikking

Veto: *Daar vermengt u dan oude muziek met hedendaagse commentaren. Het kan dus wel?*

Kuijken: «Het is inderdaad een voorbeeld dat het niet onmogelijk is om oud en nieuw te combineren, maar het is toch iets anders dan het gelijktijdig brengen van toneel en muziek. Een opera is iets waar je de twee delen niet van elkaar kan scheiden omdat het ook gelijktijdig gebeurt, maar hier ging het echt om een afwisseling. Het kwam heel persoonlijk en waarachtig vanuit hem, en omdat hij ook niet iemand is die modernistisch gaat beeldenstormen ofzo, vond ik dat het toch nog goed paste.»

Veto: *U spreekt over modernisme. Hoe staat u tegenover de avant-garde muziek? U bent daar zelf ook een tijd mee bezig geweest?*

Kuijken: «Ik ben daar inderdaad een tijd mee bezig geweest, en ik sta daar ook helemaal voor open, maar ik heb er nu helaas geen tijd meer voor. De jongere generatie neemt het over. Het is heel belangrijk dat het gebeurt, dat er respons is en dat het ook voldoende kansen krijgt. Wat we nu proberen te verteren, is de muziek die over twintig of dertig jaar volledig aanvaard zal zijn. Neem nu Stravinsky's 'Sacré du printemps'. In 1912 was dat een verschrikking voor de mensen, en nu staat het op het repertoire van elk orkest.»

Veto: *Er zijn artiesten die klassieke muziek op een populairdere manier willen brengen, zoals een Nigel Kennedy of een André Rieu. Hoe staat u daar tegenover?*

Kuijken: «Mij zegt dat niks. Ik vind dat eigenlijk iets als een Mona Lisa op een koekendoos.»

Veto: *Maar worden er op die manier niet meer mensen bereikt? Kan de kloof tussen de luisteraar en de uitvoerder zo niet worden gedicht?*

Kuijken: «Misschien. Ik zeg niet dat het waardevol is. Ikzelf zou er niet aan beginnen, maar ik denk dat het moeilijk is te spreken over de luisteraar. Er zijn enorm veel categorieën van luisteraars. Er zijn inderdaad mensen die denken dat daar de klassieke muziek mee ophoudt. Dat mag, waarom niet. Maar het is wel een ander publiek dan de mensen waar wij voor spelen.»

«Die eerste groep mensen zijn minder geïnformeerd, of zoeken minder naar informatie. Vroeger was dat de categorie van mensen die op zondagmiddag op de radio naar de operette-programma's luisterden en niet meer. Die mensen hadden heel goed een Mozartsymfonie kunnen beluisteren, want zover ligt dat daar niet vandaan, maar dat gebeurde niet, misschien door drempelrees ofzo, ik weet het niet. Ik vind het zeer moeilijk om daarover te oordelen. Het kan heel goed zijn dat iemand tot een hele hoge ontwikkeling gekomen is door dat contact met die Mona Lisa op de koekendoos, ik mag daar niks op zeggen. Maar ik ga ook niet zeggen dat ik dat fantastisch vind, die koekendoos. Ik denk toch wel dat er mooiere dingen zijn.»

Leergang

Veto: *U treedt op in Leuven, stad van studenten. Het gros van die studenten kennen u waarschijnlijk niet, en zal dan ook niet naar het konsert komen. Zou u inspanningen doen om ook die jonge mensen aan te spreken of bent u tevreden met uw publiek?*

Kuijken: «Het is geen popkonsert natuurlijk, maar ik heb toch altijd het gevoel gehad, ook bij vroegere avant-gardekonserten, dat het studentenpubliek in Leuven het beste van België is. Heel open, maar ook kritisch.»

Veto: *Is het voldoende open te staan voor die muziek? Denkt u dan dat de massa's die naar popkonserten gaan ook bij u in de zaal terecht komen?*

Kuijken: «Voor hen is misschien die psychologische drempel wat hoger. Ik weet het niet. Ik herinner me een konsert in de Leergangen hier in Leuven, waar we oude en moderne muziek door elkaar speelden. Dat was in de jaren zestig, het moment om alles in vraag te stellen. Na afloop was er een discussie, waarbij een studente rechtstond en vroeg: 'Wat hebt u nu vanavond gedaan voor de arbeiders?' Ik zei dat ik dacht niks speciaals gedaan te hebben, maar ik had ook geen bord aan de deur gehangen waarop stond 'verboden toegang voor arbeiders'. Iedereen mag komen. Een konsert is niet in eerste instantie iets waarmee je de arbeidersklasse kan helpen.»

«Indirekt misschien wel. Die drempel is blijkbaar iets dat toch heel moeilijk weggaat. Men denkt soms dat die drempels worden hooggehouden door de uitvoerders of door de klasse mensen die met dit soort muziek bezig is. Ik geloof dat niet. Dat is iets dat veel taaler is. Er wordt wel moeite voor gedaan. Neem nu Gerard Mortier bij de Munt vroeger, die probeerde door een verhoging van de tarieven en een verbreding van het spectrum ook andere mensen dan die met de bonfassen daar te krijgen. Dat werd hem dan ook kwalijk genomen, maar ergaaf nu inderdaad veel meer jong publiek naartoe dan vroeger. Ik heb het gevoel dat steeds meer jonge mensen naar konserten gaan, ook naar moeilijke konserten.»

Veto: *U ziet de toekomst van de klassieke muziek dus wel zonnig in?*

Kuijken: «Ja, van de muziek tout court eigenlijk. Het is één van de weinige dingen waar de mensen toch een soort diepte in voelen, waar ze zich eventjes in kunnen verliezen.»

Veto: *U heeft een bijzonder drukke agenda. Hebt u nog tijd voor andere dingen dan muziek? Stap u er wel eens uit?*

Kuijken: «De muziek is iets wat het hele leven pakt. Ik heb geen behoefte aan een hobby. Mijn hobby is mijn beroep geworden, ik mag niet klagen. Hobby's zijn tipsch voor mensen die geïnterneerd moeten leven. Mensen moeten werken om geld te verdienen, maar bijna even vanzelfsprekend is dat werk niet plezant. Daarom hebben ze hobby's nodig. Dat is een treurige toestand, maar wel schering en inslag. En daar wordt dan weer een bedrijf op gemaakt: de hobby-industrie. Eigenlijk is dat pijnlijk.»

Veto: *U hebt dan waarschijnlijk weinig tijd om te luisteren naar andere muziek, bijvoorbeeld een jazzviolinist als Stéphane Grappelli.*

Kuijken: «Ik luister inderdaad weinig naar muziek, maar Grappelli ken ik wel. Die speelt geweldige goed viool. Jazzmuziek is wel een heel ander kapittel. Daar is niks geschreven, behalve een paar schenken's. Daar is het moment van inspiratie, van de hand belangrijk. Dat is een heel andere manier van denken, maar dat heeft ook zijn fascinerende kanten.»

Martijn Graumans
Kristien Michiels

Sigiswald Kuijken komt op 29 april in Leuven een masterclass geven, die al volgeboekt is. Op 30 april en 1 mei geeft hij een konsert in de Begijnhofkerk, maar ook daarvoor zal ik geen kaarten meer. Het gaat goed met de klassieke muziek.